

Agenda – Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 4 Tŷ Hywel a	Marc Wyn Jones
fideogynadledd drwy Zoom	Clerc y Pwyllgor
Dyddiad: Dydd Mercher, 18 Medi 2024	0300 200 6565
Amser: 09.30	SeneddHinsawdd@senedd.cymru

Hybrid

Rhag-gyfarfod preifat (09.15–09.30)

Cyfarfod cyhoeddus (09.30–12.00)

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau
(09.30)

2 Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 – sesiwn dystiolaeth gydag academyddion

(09.30–10.40)

(Tudalennau 1 – 38)

Dr Richard Unsworth, Athro Cysylltiol, Biowyddorau – Prifysgol Abertawe

Yr Athro Steve Ormerod, Athro mewn Ecoleg – Prifysgol Caerdydd

Dr Victoria Jenkins, Athro Cysylltiol, Ysgol y Gyfraith Hillary Rodham Clinton – Prifysgol Abertawe

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil – Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 (Saesneg yn unig)

Papur – Dr Richard Unsworth (Saesneg yn unig)

Papur – Yr Athro Steve Ormerod (Saesneg yn unig)

Papur – Dr Victoria Jenkins (Saesneg yn unig)

Egwyl (10.40–10.50)

3 Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 – sesiwn dystiolaeth gyda sefydliadau amgylcheddol

(10.50–12.00)

(Tudalennau 39 – 55)

Annie Smith, Pennaeth Polisi ac Eiriolaeth – RSPB Cymru

Alex Phillips, Rheolwr Polisi ac Eiriolaeth – WWF Cymru

Chloe Wenman, Rheolwr Polisi ac Eiriolaeth – Y Gymdeithas Cadwraeth Forol

Dogfennau atodol:

Papur – RSPB Cymru (Saesneg yn unig)

Papur – WWF Cymru (Saesneg yn unig)

Papur – Cymdeithas Cadwraeth Forol (Saesneg yn unig)

4 Papurau i'w nodi (12.00)

4.1 Ymweliad Pwyllgor

(Tudalennau 56 – 58)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gadeiryddion y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol, y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith a Phwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig at y Llywydd a Chadeirydd y Pwyllgor Busnes mewn perthynas ag ymweliad cyfnewid traws-bwyllgor ag Oireachtas

4.2 Y chynnig Cynllun Gweithredu Morwellt Cenedlaethol i Gymru

(Tudalen 59)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Joel James AS at y Cadeirydd mewn perthynas â chynnig Cynllun Gweithredu Morwellt Cenedlaethol i Gymru (Saesneg yn unig)

4.3 Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd Planhigion ac Anifeiliaid) 2024

(Tudalennau 60 – 61)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig at y Cadeirydd mewn perthynas â Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd Planhigion ac Anifeiliaid) 2024

4.4 Deddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023

(Tudalennau 62 – 64)

Dogfennau atodol:

Ymateb gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig at y Cadeirydd mewn perthynas â Rheoliadau Uchafswm Allyriadau Cenedlaethol 2018 (NECR)

4.5 Sefydlu pwyllgorau a'u cylchoedd gorchwyl

(Tudalennau 65 – 66)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Busnes at y Cadeirydd mewn perthynas â Chylchoedd Gorchwyl y Pwyllgorau yn dilyn ad-drefnu Cabinet Llywodraeth Cymru yn ddiweddar

4.6 Ymchwiliad i Wastraff

(Tudalennau 67 – 69)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd at y Cadeirydd mewn perthynas â chynnydd tuag at ddatblygu targedau ailgylchu interim
Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig at y Cadeirydd mewn perthynas â Rheoliadau Rhwymedigaethau Cyfrifoldeb Cynhyrchwyr (Deunyddiau Pecynnu a Gwastraff Pecynnu) 2024

4.7 Cynnydd tuag at ymrwymadau Cymru at newid hinsawdd

(Tudalennau 70 – 74)

Dogfennau atodol:

Ymateb gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd at y Cadeirydd mewn perthynas â chynnydd tuag at ymrwymadau Cymru at newid hinsawdd

4.8 Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig–Gwyddelig

(Tudalen 75)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid, y Cyfansoddiad a Swyddfa'r Cabinet at y Cadeirydd mewn perthynas â phresenoldeb Llywodraeth Cymru yn Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig–Gwyddelig

4.9 Cydsyniad Deddfwriaethol: Bil Dwr (Mesurau Arbennig)

(Tudalennau 76 – 77)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan y Dirprwy Brif Weinidog, ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig at y Cadeirydd mewn perthynas â Cydsyniad Deddfwriaethol: Bil Dwr (Mesurau Arbennig)

4.10 Gynigion Llywodraeth Cymru ar gyfer Cynllun Ffermio Cynaliadwy (CFC)

(Tudalennau 78 – 93)

Dogfennau atodol:

Ymateb gan y Dirprwy Brif Weinidog, ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig at y Cadeirydd mewn perthynas ag adroddiad y Pwyllgor: Adroddiad ar gynigion ar gyfer Cynllun Ffermio Cynaliadwy

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 (vi) a (ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill cyfarfod heddiw

(12.00)

Cyfarfod preifat (12.00–12.30)

6 Trafod y dystiolaeth a gafwyd o dan eitemau 2 a 3

7 Trafod y llythyr drafft at y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig mewn perthynas ag ymchwiliad y Pwyllgor i wastraff

(Tudalennau 94 – 101)

Dogfennau atodol:

Llythyr drafft at y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig mewn perthynas ag ymchwiliad y Pwyllgor i wastraff (Saesneg yn unig)

8 Trafod blaenraglen waith y Pwyllgor – Hydref 2024

(Tudalennau 102 – 106)

Dogfennau atodol:

Blaenraglen Waith (Saesneg yn unig)

9 Trafod yr adroddiad drafft ar Fesurau Llywodraethu Amgylcheddol Dros Dro yng Nghymru

(Tudalen 107)

Dogfennau atodol:

Adroddiad drafft ar Fesurau Llywodraethu Amgylcheddol Dros Dro yng Nghymru (Saesneg yn unig)

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

HRLN 43 - Evidence from: Dr Richard Unsworth FRSB, FHEA

Senedd Cymru | Welsh Parliament

**Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith | Climate Change,
Environment, and Infrastructure Committee**

**Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 | Halting and reversing the loss of
nature by 2030**

Project Seagrass,
Unit 1, Garth Drive,
Brackla Industrial Estate,
Bridgend,
CF31 2AQ
03/09/24

Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee

Dear Committee,

According to the marine & fisheries section of the Welsh Government our marine area is larger than our land area, and coastal and marine businesses contribute over £6.8bn to the economy of Wales. In addition, these areas support 92,600 jobs and over 60% of the population live and work on the coast. Our beautiful coastline is home to several major ports, harbours, and coastal communities. Ecosystems and their associated biodiversity are the life blood underpinning that coastal productivity and economy. From fisheries and bird watching, to shark diving and offshore renewables, Wales marine environment has it all and needs protection.

In 2024 our marine environment remains at the forefront of degradation, it is the end point of continued catchment degradation and poor water quality, the site of continued disturbance, the location of vast historic reclamation, and the sink for many pollutants. It is also bearing an increasingly heavy brunt of increasing climate change with the 2023 ocean heating event directly hitting Wales.

Within the biodiversity deep dive marine issues were poorly and underrepresented represented within only five of the forty-three recommendations. Wales marine environment needs more support and as has long been the case, remains the marginalised bit of Wales biodiversity. It is now almost 2 years since the initial biodiversity deep dive text was first released and we have seen limited action to follow through with key recommendations. Although I understand that discussions around Marine Protected Areas have commenced it is not clear what action has been taken in this area. A clear recommendation in the current programme for government and a recommendation of the deep was to create dedicated schemes for the conservation and restoration of seagrass meadows and salt marshes. Whilst we have worked closely with WG to ensure a dedicated seagrass scheme is supported, this appears to be unfunded and will only potentially now occur as an NGO action resulting from a competitive grant scheme rather than as an actual long-term vision for these habitats from WG. We are also aware that no action has been taken on a salt marsh scheme. The reason for the inclusion of the seagrass and salt marsh schemes in the Programme for Government was specifically at the request of the youth parliament as a means of investing in nature for future generations. Failure to meet these promises more than any others in the deep dive creates a terrible precedent for failing to meet the requests of our nation's youth.

With private and philanthropic funding, organisations in Wales are making positive steps in trying to improve the marine environment, but the backdrop of increasingly poor water quality and continued degradation of our marine natural assets paints a terrible picture of what lies ahead. Some recent analysis by our team of NRW data on water quality in the Milford Haven Waterway paints a terrible picture of recent degradation. Things are getting worse and not better.

We are nowhere near actually protecting 30% of our marine environment in an appropriate and effective manner by 2030 and the commitments made in the Kunming-Montreal framework appear a distant reality. Urgent is required to come good on the commitments made in the deep dive and to fast track measures within catchments to improve water quality for the benefits of the coastal environment.

Kind regards

Dr Richard Unsworth FRSB, FHEA

Associate Professor at Swansea University

Chief Scientific Officer at Project Seagrass

HRLN 37 - Evidence from: Prof Steve Ormerod

Senedd Cymru | Welsh Parliament

Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith | Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee

Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 | Halting and reversing the loss of nature by 2030

1. Your views on the effectiveness of current policies / funds / statutory duties in halting and reversing the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

Self-evidently, approaches *to date* have generally been ineffective in halting and reversing biodiversity loss in Wales – and more generally across the UK, Europe and a wider world characterised by accelerating resource exploitation more than resource conservation. In this respect, Wales is contributing to a wider global loss of biodiversity as recorded starkly by indicators such as the UK State of Nature Reports (<https://stateofnature.org.uk/>) or the ZSL/WWF Living Planet Index (<https://www.livingplanetindex.org/>).

Specific data for Wales (<https://stateofnature.org.uk/wp-content/uploads/2023/09/TP26053-SoN-Wales-summary-report-v10.pdf>) reveal, for example, that:

- Of almost 4,000 species in Wales assessed against IUCN Red List criteria, 18% are threatened
- While some widespread eurytopic (=generalist) species are increasing in number and range, more specialised organisms typical of high quality ecosystems are declining in population rapidly on average by over third, and in some iconic cases (eg inland breeding waders, moths, Atlantic Salmon) population reductions since at least the 1990s are far more rapid
- 11 % of Wales' land surface is notified specifically for nature conservation interest, but only a third of designated features (35%) in these locations are in favourable condition

- Only a very small fraction of Wales ~24,000 km of streams and rivers have some form of nature designation, and several of those rural rivers (eg Wye, Usk, Cleddau, Tywi, Dee) that are designated are characterised by significant pollution pressures – dominantly from agriculture but also in some cases underperforming wastewater treatment infrastructure
(<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969724045170>)
- Offshore, 50% of Wales' marine environment is in marine protected areas, but fewer than half of the features are in favourable condition
- As well as habitat modification, invasive non-native species and pollution, increasing evidence reveals how climate change is a growing pressure
- Various pieces of evidence illustrate how past actions have provided some benefits to nature conservation (eg Wildlife & Countryside Act, CROW Act, EU Habitats Directive, EU Birds Directive) and sometimes even reversal of adverse trends (eg EU Urban Wastewater Treatment Directive; EU Large Combustion Plants Directive) while new initiatives can bring local gains (eg Natur am Byth, National Peatlands Action Plan, various EU Life Projects see <https://senedd.wales/media/vdrd1zc5/23-23-biodiversity.pdf>)
- In aggregate, however, prevailing conditions reflect ongoing decline and require a step change approach as articulated in the Biodiversity Deep and other responses to the UN Global Biodiversity Framework

2. Your views on the progress towards implementing the Biodiversity Deep Dive recommendations.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

It is important to stress that there are now two sets of recommendations. First were those from the initial Biodiversity Deep Dive from October 2022 (<https://www.gov.wales/biodiversity-deep-dive-recommendations>):

- Make the protected sites series better, bigger, and more connected
- Create a framework to recognise Nature Recovery Exemplar Areas and Other Effective Area-based Conservation Measures (OECMs)
- Unlock the potential of designated landscapes (National Parks and Areas of Outstanding Natural Beauty) to deliver more for nature
- Continue to reform land and marine management and planning

- Build capacity for awareness and skills
- Unlock public and private finance
- Develop and adapt monitoring and evidence
- Embed Nature Recovery in policy and strategy in public bodies

Second have been the recommendations from the Biodiversity Deep Dive sub-groups which follow and to some extent develop the above initial BDD recommendations. For example the OECM/NREA sub-group have suggested that:

- The OECM criteria form the fundamental basis of a Welsh framework for recognising OECMs.
- Existing protected areas (eg SSSIs) would be excluded from counting as OECMs
- A flexible framework should identify and recognise OECMs to complement existing biodiversity effort based on i) a top down approach and ii) a bottom up 'community' approach
- OECMs should be part of a wider transformative approach to support 30 by 30 and nature recovery in Wales.
- A series of NREAs should be established across Wales to pilot. (These differ from OECMs in that they could embrace existing protected sites in various permutations)

Although various steps have been taken or advocated in delivering these recommendations, the scale and pace remain slow; the incentives through legislation or government funding are limited and constrained by resource availability; and the development of private financing initiatives is characterised several risks that are not yet fully mitigated.

Significant questions remain over how Wales can progress its commitments to the CBD Global Biodiversity Framework at sufficient pace between now and 2030 – just 64 months away. Much emphasis is place on a #TeamWales approach - yet resourcing, prioritisation and incentivisation remain as challenges.

3. Your views on current arrangements for monitoring biodiversity.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

There are long-standing arrangements for biodiversity monitoring in Wales, though these are squeezed in various ways. Moreover, the BDD sub-group report on Monitoring identified challenges with respect to:

blending traditional (field recoding) and innovative (eg Earth observation, eDNA) approaches to monitoring in a cost-effective way

collating, sharing and maintaining robust evidence platforms – to which should also be added the importance of effective data analysis and use

capturing the effects of management of protected areas and OECMs to demonstrate outcomes

effective governance

resourcing and realignment of current programmes to support delivery without jeopardising existing monitoring needs in a diminishing resource context

4. Your views on new approaches needed to halt and reverse the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

In general, we have the vision, concepts and opportunities to deliver on our commitments under UN and domestic agreements - but resourcing, incentives and prioritisation remain barriers to progress at sufficient pace or scale

5. Do you have any other points you wish to raise within the scope of this inquiry?

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

HRLN 44 - Evidence from: Dr Victoria Jenkins, , Associate Professor, School of Law, Swansea University.

Senedd Cymru | Welsh Parliament

Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith | Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee

Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 | Halting and reversing the loss of nature by 2030

1. Your views on the effectiveness of current policies / funds / statutory duties in halting and reversing the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

Nature in Wales is in crisis. There is ample evidence in this respect, including the State of Nature reports for the UK and Wales and the Global Biodiversity Intactness Index. The nature crisis is a global problem, but the UK is one of the most nature depleted countries in the world. The situation in Wales has evolved despite a raft of policies, legislation and funding regimes to support nature recovery. Clearly, therefore, there is a need to reconsider the way that all three operate in support of nature.

The nature crisis presents a significant challenge to law and governance given the complexities of nature and the task of managing nature recovery. In Wales, we have legal frameworks of governance for the wellbeing of future generations and the sustainable management of natural resources that recognise the complexities of governing in the interest of both people and the environment. Nature recovery will depend on the effective operation of these systems that address all aspects of the natural environment. However, whilst these systems of governance are, arguably, necessarily complicated this can also cause confusion in the way that they operate together and impact on policy development and action. It is also sometimes not always clear how these systems relate specifically to halting biodiversity loss and improving ecosystems resilience.

In addition to the system of governance for the wellbeing of future generations and the sustainable management of natural resources, there is a specific mechanism to address the climate crisis in Wales and the case has now been made to introduce a new system of governance for nature recovery. This should bring similar benefits in providing evidence of the problem and focusing attention

on the actions needed to address this crisis. This will build on the existing legal systems with respect to the maintenance and enhancement of plants, wildlife, habitats and ecosystems in both the terrestrial and marine environment.

There has been some success in conserving species and habitats under the Wildlife and Countryside Act 1981 and the Habitats Regulations. However, there are also problems with the implementation of these laws and the way they operate together with other legal frameworks for land use planning, environmental impact assessment and agricultural payments systems. In addition, in comparison to the more rapid development of knowledge and understanding of nature recovery, these legal frameworks can appear outdated. However, they are also now well understood among all actors in this space and, arguably, provide a stable foundation for further developments in support of nature recovery.

2. Your views on the progress towards implementing the Biodiversity Deep Dive recommendations.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

The nature crisis demands an urgency in response. There is a need to see action on the ground as soon as possible in response to the BDD recommendations that have been made. However, in developing responses to the nature crisis it is important to provide a process with wide stakeholder involvement. This kind of collaboration is essential in bringing a range of expertise and different viewpoints to the table in considering how to address this complex task. This will help ensure that any future mechanisms are fit for purpose but is necessarily both challenging and quite time-consuming.

3. Your views on current arrangements for monitoring biodiversity.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

Monitoring is essential in creating the evidence base for the operation of any system of the management of nature recovery. We need to consider carefully what we are monitoring and the methods for doing so. These are considerations for the scientific community.

However, there is also a need to investigate the way law and governance is used to promote effective monitoring.

4. Your views on new approaches needed to halt and reverse the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

In meeting the 30 by 30 target, the focus has been on developing (Other Effective Area Based Measures) OECMs. The framework of governance and monitoring in OECMs will not always be supported by law. Law is not necessarily the best mechanism for developing approaches at pace to provide a broader spatial approach to nature recovery. However, in the absence of a legal mechanism it is essential to consider how to provide incentives to act and to ensure integrity, accountability and longevity of the approach.

Much attention is also currently being paid to private finance initiatives in creating funding to support nature recovery. Again, this is, generally, based on voluntary standards and governance regimes rather than formal legal approaches. It will be particularly important in a financial context to consider issues of integrity and accountability in the absence of a regulatory framework.

Finally, in terms of implementation, there is a focus on a Team Wales approach to nature recovery. It is important to consider how this will operate in practice to reflect the wellbeing principles in Wales of involvement and collaboration. In any given circumstance, there needs to be a clear understanding of what each organisation has to offer; the aims and benefits of involvement and collaboration; and how action can be supported by funding rules. It may be useful to consider the use of guidance or a framework of rules to support this approach, generally, and/or in relation to specific circumstances.

Overall, whilst there is an urgency in responding the nature crisis there is a need to exercise caution in considering new developments and to ensure that these are based on a full investigation of the current problems and a shared understanding of the way forward in providing for nature recovery.

HRLN 13 - Evidence from: RSPB Cymru, Annie Smith, Head of Nature Policy & Casework, RSPB Cymru

Senedd Cymru | Welsh Parliament

Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith | Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee

Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 | Halting and reversing the loss of nature by 2030

1. Your views on the effectiveness of current policies / funds / statutory duties in halting and reversing the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

Wales' positive policies and strong government commitment to nature recovery are not always backed with adequate resources and capacity, so that progress is not being made at a pace commensurate with the nature emergency. We have long [argued](#) for statutory biodiversity targets to drive action, resources and mainstreaming across government and across sectors and have warmly welcomed the commitment to the Environmental Principles and Biodiversity Bill, which we comment on under question 5.

The framework for the sustainable management of natural resources in the Environment (Wales) Act (EWA) is not currently focused on biodiversity restoration/recovery, and we suggest the SMNR objective should be updated to reflect this need (along with the related objective in the Agriculture (Wales) Act), in line with the promised new statutory biodiversity targets. The integrated approach intended through the EWA has not, so far, been achieved to full effect – for example in our experience, NRW's approach to forestry, flood risk management and nature can still be siloed. The 'section 7 list' of priority species and habitats has still not been published.

Protected sites are another example where policy ambition far outstrips implementation; RSPB Cymru has raised a concern with the IEPAW on this matter. They are recognised as a key tool for nature's recovery in domestic and global policy but condition assessments for both [terrestrial](#) and marine [marine](#) sites make for grim reading. The statutory duties could be improved upon, but the main issue is that all aspects of delivery (designation, protection, monitoring, management, regulation and enforcement) are under-resourced. WEL's report

[Pathways to 2030](#) estimates that an additional £70 million per year is needed for protected site monitoring, designation and management.

The transition from Glastir to the Habitats Wales Scheme has meant a reduction in funding available for SSSI management. NRW's budget for Land Management (section 16) Agreements has also been cut with the result that many multi-annual agreements have not been renewed. The announcement that the Sustainable Farming Scheme (SFS) will pay for SSSI management is extremely welcome but will of course depend on sufficient funding of the SFS. It is important to note that this will not provide the solution for all sites, as not all are farmed. Protected tern colonies that depend on wardening to survive are an example.

We welcome the reinstatement of the large grants (up to £1m) element of the Nature Networks Fund (NNF) and note it is likely, again, to be heavily over-subscribed. It would be helpful if the NNF was able to utilise underspend from other departments to maximise potential delivery. Other grants, such as the new NLHF Landscape Connections, can fund multi-year high value projects but are highly competitive UK wide programmes. The loss of access to EU LIFE funding, which supports a number of multi-million pound restoration projects in Wales that are now coming to an end, leaves a critical gap and a funding cliff for species such as Curlew. Better integration across the UK Levelling Up and Shared Prosperity Funds could provide an opportunity for green infrastructure and jobs for nature and climate.

A short-term, project-based approach is not suitable for funding ongoing and systemic management and protection needs, such as Island Biosecurity. In recent years this has been delivered by RSPB Cymru and partners via funded projects, but this is not sustainable. As an essential part of the statutorily required protection of often internationally important seabird breeding sites it needs to be embedded in Welsh Government/NRW delivery, aligned to the forthcoming Wales Seabird Conservation Strategy.

2. Your views on the progress towards implementing the Biodiversity Deep Dive recommendations.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

RSPB Cymru is a member of the BDD Core Group. We welcomed the Welsh Government's commitment to delivering the recommendations agreed in October 2022 and the current Cabinet Secretary's endorsement and progress update in his written statement of 25 July.

The purpose of the BDD was to explore how Wales can meet the global '30 by 30' target to protect and effectively manage 30% of land and sea by 2030, through ecologically representative, well-connected and equitably governed systems of protected areas and other effective area-based conservation measures ('OECMs').

To give an idea of the step change for biodiversity this demands: Around 11% of Wales' land and freshwater area is covered by a nature conservation designation, but as noted above, protection, monitoring and management of these sites is already inadequate. While Marine Protected Areas do currently cover a greater area than 30% of Welsh seas, NRW's assessment that less than half of the site features are in favourable condition again indicates the challenge in securing appropriate management.

[Recommendation](#) 1 of the BDD is to transform the protected site series so that it is better, bigger and more effectively connected. Many of the details under this headline reflect pre-existing commitments or statutory responsibilities that have faced significant delays in their implementation, including designation and completion of the network on land and at sea, management and monitoring. While the stricter protection afforded to SSSIs through the recent review of PPW is welcome, progress in other areas has been limited. NRW has begun to scope its review of the SSSI series to inform an accelerated notification programme, and we are urging them to ensure the review itself is a swift exercise that can lead quickly to implementation. We understand that publication is imminent of the long-delayed Phase 2 assessment of the Special Protection Areas required for the UK to meet its legal duties, and this must be taken into account in NRW's review. It is critical that Welsh Government swiftly progresses work to complete the SPA network and that NRW is resourced to enable both designation and positive management.

Thinking is still developing about what 'OECMS' might look like in Wales, but it is likely that some of the best opportunities will come from large scale catchment management and restoration of carbon rich habitats like peatland, which could also provide opportunities in environmental markets like carbon credits. To contribute to the target, they will have to be under effective management (and de facto protection) for the long term.

Substantial work has been done by expert working groups to build understanding and make recommendations, focusing on OECMs, Monitoring and Designated Landscapes; the next step is to identify priority actions to take forward. We are also advocating the need to set out more of a roadmap to achieving this target, looking at what milestones need to be delivered, by when. For example, by 2030 we want to see management plans in place and being delivered for all sites, and

all should have a baseline condition assessment so that regular monitoring is able to track the impact of this management on site condition.

3. Your views on current arrangements for monitoring biodiversity.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

There is no doubt that a substantial increase in monitoring will be needed to track Wales' delivery against statutory biodiversity targets.

As mentioned above, monitoring of designated sites is currently critically under-resourced. This is indicated by NRW's 2020 Baseline Assessment, where insufficient staff resource is repeatedly noted as a reason for 'unknown' feature condition.

The 30by30 target requires an uplift in this monitoring capacity, as recognised by the Monitoring Expert Group under the BDD. As well as protected area condition, measuring against 30by30 will require monitoring of the area of land and sea that can be counted towards the target, as well as the effectiveness of management of protected areas and OECMs, their connectedness and their governance.

The Deep Dive Monitoring Expert Group underlined the importance of collaboration between organisations that collect data, and this is something we are discussing with NRW. We would stress though that greater collaboration will not, on its own, bridge the resourcing gap. In addition to data gathering, its management and interpretation is key (e.g. using data to undertake formal protected site condition assessments).

The State of Nature partnership presents metrics on the state of nature including species abundance, distribution and extinction risk. These metrics are prepared using data collected by thousands of people, most of whom are volunteers, largely through structured and supported regular monitoring programmes such as the [BTO/JNCC/RSPB Breeding Bird Survey](#). Biodiversity data used in the State of Nature reports (in which NRW is a partner) are also presented in the SoNaRR.

The State of Nature 2023 Wales report presented, for the first time, a multi-taxa species abundance indicator for Wales, which showed an average 20% decline across Wales since 1994. We hope this indicator may be further developed by incorporating additional datasets. Metrics like this show average trends and help us understand the overall picture for nature, and therefore have a key role to play in relation to Wales' forthcoming statutory targets framework. They can also be

looked at for different groups of species and habitat types (e.g. birds associated with farmland) to build a more detailed picture and inform decisions as to how we should respond.

4. Your views on new approaches needed to halt and reverse the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

With around 90% of Wales being farmed, the SFS has a transformational role to play in nature recovery. The scheme must take full account of targets on species recovery, ecosystem restoration and protected areas. IWA recently published a [blog](#) by RSPB Cymru on the inter-dependence of these two policy areas, arguing that: -

To boost common species (increasing overall species abundance) and provide the foundation for nature's recovery the SFS must support farmers across Wales to manage a minimum of 10% of their enclosed land as the right [mix](#) of habitats which traditional family farms would have once provided.

To stop the extinction and support recovery of threatened species such as Curlew, the SFS must incentivise long-term, collaborative working across farms. The Welsh Government should be supporting pilot projects now, so we can learn how to do this well.

Delivering the 30 by 30 target will depend on the SFS rewarding farmers for managing their SSSI land in accordance with management plans and supporting collaborations for landscape scale restoration and management (which could be identified as potential OECMs).

We welcome the Welsh Government's commitment to developing principles for sustainable finance and note the NGO sector has experience to draw on. For example, the RSPB is working with Finance Earth to develop a 'gold standard' carbon finance model, initially focused on the peatland code, which relies on blending public grants and private finance. Independently verified, voluntary carbon markets provide opportunities to restore nature as well as contributing to climate change mitigation and adaptation, and securing benefits to land owners and communities. The MARINE Fund Cymru is also an exciting development.

We also advocate further development of the approach in Wales to 'biodiversity net benefit' through development, through introduction of a statutory

requirement; we are concerned that the current policy-based approach in PPW is difficult for planning authorities to implement and enforce. The strengthening of protection for SSSIs through PPW is welcome, and we note there is further potential to support nature recovery through planning, e.g. through Policy 9 of Future Wales, although the promised Gwent Levels [pilot](#) is still at an early stage.

Wales is home to internationally important seabird populations but many species are in crisis, with Highly Pathogenic Avian Influenza having taken a heavy toll, compounding existing threats. We are supporting Welsh Government to develop a Seabird Conservation Strategy to ensure adequate protection, monitoring and management of our seabird colonies. A more strategic, spatial approach to marine planning to ensure that the cumulative impacts of marine development proposals can be understood and managed; secure long-term funding for island biosecurity; completion of the Marine Protected Area network, and the roll-out of Remote Electronic Monitoring on fishing vessels would help to ensure the protection and recovery of our globally important marine wildlife.

The RSPB is calling for a ban on lead ammunition in the UK, a known risk to birds and human health for more than half a century. Following a public consultation exercise and advice from HSE and the Environment Agency, we expect the UK Government to determine this issue, in consultation with the Welsh and Scottish Governments, in the near future. Each year, thousands of tonnes of lead bullets and shotgun pellets are dispersed into the environment, causing an unacceptable toll on wildlife. We are urging the Welsh Government to press for a ban, as already instituted in Denmark and several German Länder. Alternatives to lead ammunition are now widely available in the UK.

5. Do you have any other points you wish to raise within the scope of this inquiry?

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

RSPB Cymru has long advocated that, in order to ensure that Wales' commitment to the Global Biodiversity Framework (GBF) has real traction to drive change, a legal framework of nature recovery targets is needed. We have welcomed the Welsh Government's commitment – stemming back to the Senedd declaration of the nature emergency - to the Environmental Principles and Biodiversity Bill. The Bill must be clear on the urgency of ambitious action to reverse biodiversity loss. A robust, independent approach to environmental governance is essential to help

keep Wales on track to meet biodiversity targets, but also to uphold compliance with environmental law and improve its effectiveness.

We are concerned that the Welsh Government's policy response to the White Paper consultation signals that it may back away from the proposed headline target (to reverse the decline in biodiversity with an improvement in the status of species and ecosystems by 2030 and their clear recovery by 2050) and instead include a 'nature positive purpose, or mission statement' on the face of the Bill. This looks like a cooling of ambition, and would be a missed opportunity.

Although the Bill will still require Ministers to establish and report on legally binding biodiversity targets via secondary legislation, we fear dropping the headline target, with its key 2030 and 2050 dates, which align with the GBF, risks undermining the pace of delivery. The Welsh Government has always made clear that targets are not to be set for their own sake, but to drive action.

Because of the timing of the Bill, the first steps to implement it will be taken in the next Senedd term. This will include setting the first Supporting Targets in secondary legislation to get Wales' efforts at delivering nature recovery on track. The Bill is the only chance the current Senedd has to set timeframes that make clear the urgency of stepping up action to deliver change – by the beginning of the next decade we want the prospects for biodiversity to be demonstrably better than they are now. We are committed to continuing to work with the Welsh Government to ensure the Bill is robust and ambitious.

RSPB Cymru also wishes to register its deep concern regarding the change process recently launched by NRW. As we have set out in our evidence, nature conservation delivery is already critically under-resourced. WEL's Pathways to 2030 report, identifying investment needed in key actions for nature recovery, repeatedly points to the need for an increase in people to deliver on statutory functions and programmes. The further loss of capacity in relation to specialist ecological advice, and the monitoring and management of protected areas risks undermining the legacy of flagship programmes like Natur am Byth, our delivery of '30 by 30' and ultimately Wales' ability to reverse biodiversity loss and restore the benefits it provides to all people.

HRLN 23 - Evidence from: WWF Cymru

Senedd Cymru | Welsh Parliament

**Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith | Climate Change,
Environment, and Infrastructure Committee**

**Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 | Halting and reversing the loss of
nature by 2030**

WWF Cymru

10th Floor Clockwise
Brunel House
2 Fitzalan Road
Cardiff
CF24 0EB
Tel: +44 (0)29 2045 4970
wales@wwf.org.uk
wwf.org.uk/wales

1. Your views on the effectiveness of current policies / funds / statutory duties in halting and reversing the loss of nature by 2030.

The Welsh Government has been keen to develop policies and legislation which put nature at the centre of decision making. Yet despite these advances, the policies developed have tended to be less effective in practice. This is a matter of deep concern given that halting and reversing the loss of nature by 2030 is a critical deadline for addressing the nature crisis.

A notable example has been the policy architecture provided by the Environment (Wales) Act 2016 (EWA). From a climate perspective it was successful in producing a series of carbon budgets which set timebound targets for greenhouse gas emission reductions across most sectors (a notable exception being agriculture in the latest plan which should be corrected in the next). Yet from a nature perspective (covered by Part 2 of the Act) the ambitions were ‘fuzzier’ and more closely aligned to the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015’s approach of setting open ended, and often ill-defined, objectives which delivery bodies have been struggling with ever since.

In this regard the EWA created a series of reports that include the Natural Resources Policy (NRP) produced by Welsh Government, and Area Statements managed by NRW. These have shown themselves to be highly frustrating, and largely ineffective documents. Indeed, the NRP has proven to have so little material impact that the decision of Welsh Government to not fulfil its legislative obligation to update it following the last Senedd election has passed with only limited criticism. There are multiple reasons for this, but principle among them is that the wording and content of the NRP is vague and noncommittal to the point where most actions or inactions can be retroactively justified by its contents.

The Welsh Government has an opportunity to reconsider and strengthen EWA through the proposed Environmental Governance & Biodiversity (Wales) Bill 2025 (EGoB). This could function to edit Part 2 of EWA to bring it into line with the contemporary requirements of the COP15 Global Biodiversity Framework. This should take the form of strengthening the face of Act to include ‘nature restoration’ as a step beyond ‘maintain and enhance’, and the institution of a series of timebound biodiversity targets that require cross-government action to deliver. This would have the effect of strengthening the Government’s nature framework to a more formal and deliverable ‘black letter’ approach to policy making instead of the aforementioned ‘fuzziness’.

A key area of focus in this regard must be freshwater pollution, which is directly relevant [to Target 7 of the GBF and requires Wales to “reduce pollution risks and the negative impact of pollution from all sources by 2030, to levels that are not harmful to biodiversity and ecosystem functions and services, considering cumulative effects.”](#) We expect to see a strong set of targets as a result of EGoB that will drive action to address pollution across government – with a special focus on actions within the Sustainable Farming Scheme given that agriculture is often the primary source of river pollution across Wales.

2. Your views on the progress towards implementing the Biodiversity Deep Dive recommendations.

WWF was not invited to participate in the Biodiversity Deep Dive group but accepts the conclusions as a follow on to the declaration of a nature and climate emergency. It is notable that the emergency declaration arguably produced a greater basis for action under the Drakeford government than the EWA and resulting reporting, despite its legislative intent. This is worthy of Committee reflection when considering future policy and legislation formation as political will and prioritisation is likely to be the biggest driver of success or failure, and thereby underlines the need for clear and prescriptive legislative requirements that a government is unable to avoid through verbiage.

In response to the Deep Dive WWF funded and produced the [Pathways to 2030](#) report with Wales Environment Link colleagues. This report sets out numerous overlaps with the Deep Dive's recommendations but is more focused on what needs to be done by 2030 across the whole government and wider partners.

From a protected sites perspective, we are pleased to see that progress has been made because of the Deep Dive - via the Nature Networks Programme. Getting sites into a good condition is a core element of ecosystem resilience and must remain a central focus of government action through current and future support programmes.

Yet in Round 3 of the programme, Welsh Government cut funding by £3.37m (27%). This means that no larger bracket grants were awarded for delivery in this past year. The introduction of project development funding was a welcome part of Round 3; however, the expectation that these should be less than two years curtails ambition, with many meaningful projects lasting longer. In addition, capping participation to one application per organisation stunts ambition. In 2022, NLHF (who administer the fund) received 36 Expressions of Interest – totalling more than £30m – for the larger two-stage process alone. This is triple the total available budget under both the large and medium Nature Networks opportunities, and shows the level of demand, need and opportunity to deliver on an adequate scale.

In the marine environment, we are still waiting for new Marine Conservation Zones (MCZs), to address the shortfalls identified in the Welsh Marine Protected Area network, and thereby complete an ecologically coherent network. In an increasingly crowded sea, MCZs could offer refuge to rare species and help to protect essential blue carbon stores. We urge the designation process to progress at pace, and that new MCZs are accompanied by robust management.

A further recommendation (and committed to in the Programme for Government), was to “Establish a targeted scheme to support restoration of seagrass along our coastline”. As agreed at a Ministerial roundtable held in February, Seagrass Network Cymru (consisting of government, management agencies, NGOs, practitioners and business) developed a National Seagrass Action Plan (NSAP) and submitted it to the Cabinet Secretary in July. We urge Government to endorse and publish the NSAP and provide necessary resource to initiate its implementation to restore Welsh Seagrass.

3. Your views on current arrangements for monitoring biodiversity.

The first point to make is that monitoring is a critical component of understanding and improving biodiversity across Welsh land and sea. Programmes like ERAMP and work undertaken by NRW are vital to securing monitoring action, so it remains a concern that NRW has never been adequately funded by Government to fulfil all its functions, and is currently going through a further cost cutting exercise which is highly likely to result in significant redundancies and resource reallocations away from key biodiversity services (often because NRW are focused on funding areas of work for which they are able to recover costs. Biodiversity services often do not fit well into this model).

It is also important to note that species-specific monitoring is often dependent on volunteer citizen science, in collaboration with eNGOs. Citizen science is not free and requires significant inputs of time and resources. A [2021 report by the Funding Centre](#), commissioned by Wales Environment Link, showed that eNGOs are mainly supported by public donations and attracts the least government funding across England and Wales. Following Brexit, the pandemic and drop in available funding eNGOs continue to struggle. If the monitoring of new biodiversity targets continues to depend on citizen science programmes, the Welsh Government needs to be aware of the costs of such programmes, the funding vulnerability of the eNGO sector, and be willing to pay for this monitoring.

While Welsh data in some areas is comparatively strong (such as soil condition), we continue to have significant data gaps in areas such as marine and freshwater ecosystems. Given the high public concern over issues such as river health it is concerning that a lack of data may cause us to miss issues or not sufficiently understand their source and impact.

As a result, we need more collaboration on monitoring between land managers, farmers, local government and NRW, with more support for Local Nature Partnerships that can enable closer working relationships. Area Statements could be utilised for this, so they become more active and an ongoing method of building relationships around nature.

For the marine context, NRW's State of Natural Resources Report 2020 explains that "in general, we have an incomplete understanding of some pressures due to the challenges in monitoring the marine environment and subsequently establishing a causal link between pressures and observed impacts. We need to better understand the temporal and spatial distribution and impact of activities and related pressures." Given the growing focus on our seas as a source of energy, food, recreation, and carbon storage, we need more resources to improve our monitoring and understanding.

4. Your views on new approaches needed to halt and reverse the loss of nature by 2030.

In March 2023, Wales Environment Link launched the 'Pathways to 2030: 10 Key Areas for Investment in Nature's Recovery in Wales' report. It outlined ten areas in need of focus to meet (or at least get significantly closer to) our 2030 targets. It estimated costs for enabling restoration considering public engagement and access; farmland; coasts; seas; peatland; grassland; protected sites; rivers and wetlands; woodland; and species. It sets out actions that are divided between stopping activities damaging to nature; reducing adverse effects on nature; and starting positive actions for nature's recovery.

It's essential to remember that halting further damage is equally as important as starting to make positive interventions. Budgetary decisions aren't just about where money is spent, but where money is saved, and we can save both money and nature by not funding businesses, sectors or jobs that are overall damaging to nature or the climate, as well as reinvesting in sustainable jobs that restore biodiversity and counter climate change. We must address the drivers of decline as robustly as we try to manage the consequences. WWF joins wider Link members in inviting the Committee to consider the Pathways report as a fuller answer to this question.

To address the overwhelming budgetary need, Welsh Government needs to embrace innovative funding opportunities to leverage private sector capital that might otherwise be used to purchase land and change its use in ways which might exclude local communities. WWF, and other eNGOs have been working with Government over several years in an attempt to better define the principles of, and opportunities for private capital. An obvious future scheme for its use is the forthcoming Sustainable

Farming Scheme which is likely to have less than half the operating budget that has been calculated to be necessary to adequately manage and restore nature by the recently updated [Scale of Need report](#).

We would also highlight the work of Wildlife Trusts who recently secured a £38 million donation from Aviva to restore Britain's lost temperate rainforests. Aviva recognized the opportunity to restore this rare rainforest. Working with an organization like the Wildlife Trusts has ensured Aviva can achieve significant carbon sequestration through restoring endangered forest to offset their future emissions. This work suggests that Welsh Government needs to significantly upskill itself over Green Finance as there are undoubtedly opportunities to engage with businesses who want to invest in nature's recovery as it makes good business sense to do so.

5. Do you have any other points you wish to raise within the scope of this inquiry?

Global Responsibility

Wales has a requirement to be Globally Responsible under the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. As such the actions we take in Wales should not result in biodiversity overseas being negatively impacted. Common forms of negative action include deforestation, often associated with the production of key imported commodities such as palm oil and soya as identified in a recent joint [report by WWF, RSPB and Size of Wales](#). As Wales develops future biodiversity targets under EGoB (to comply with the COP15 Global Biodiversity Framework) it is vital that actions to address Target 16 to "ensure that people are encouraged and enabled to make sustainable consumption choices" and to "reduce the global footprint of consumption in an equitable manner" are fully considered and integrated.

Sustainable Farming Scheme

The Sustainable Farming Scheme is likely to become the most significant intervention point for combined nature and climate action for Welsh Government for years to come. Yet despite being co-produced by a range of farming and land-management stakeholders the proposals have faced significant criticism – in part motivated by miss-information spread through climate denial linked groups. As the Welsh Government continues to work with stakeholders to develop the final iteration of the scheme there remains a risk that the nature and climate actions contained therein continue to be under threat and may be removed – thereby jeopardising the long-term viability of Welsh agriculture [with climate change related extreme weather events already costing farmers tens of million each year](#).

In response the Committee should continue to engage with the scheme's development and pressure Government to be transparent, not only about the expected implication of proposals on nature and the rural economy, but also for an assessment on the implications of doing nothing or maintaining the status-quo of nature's decline and long-term losses in direct agricultural employment.

HRLN 24 - Evidence from: Marine Conservation Society

Senedd Cymru | Welsh Parliament

Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith | Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee

Atal a gwrthdroi colli natur erbyn 2030 | Halting and reversing the loss of nature by 2030

1. Your views on the effectiveness of current policies / funds / statutory duties in halting and reversing the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

Increasing the scale and pace of action to tackle biodiversity loss and meet global goals, by 2030, will require both increasing and diversifying the funding available. Wales Environment Link's Pathways to 2030 report indicated that at least £13 million is required in order to secure the recovery of Wales' coast and seas. There is a key role for private investment, with the MARINE Fund Cymru, being taken forward through the Wales Coast and Seas Partnership, is a good example of how new models of funding can work for nature recovery, restoration and enhancement. The interim arrangements around environmental governance in Wales are a key point of concern for us. Possibly due to capacity, the Interim Assessor has been unable to have a marine focus and is constrained to looking at the functioning of environmental law, without any formal investigatory powers. The Environmental Principles, Governance and Biodiversity Targets Bill must be prioritised in the legislative programme in order to address this gap.

2. Your views on the progress towards implementing the Biodiversity Deep Dive recommendations.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

The Marine Conservation Zone designation process has faced significant delays. In an increasingly crowded sea, MCZs could offer refuge to rare species and help to protect essential blue carbon stores. The process must progress at pace, alongside work to better manage and reduce pressures on existing MPAs.

OECMs in the marine environment are a novel concept, and potential delivery needs further consideration. The recently created expert group on the matter is

discussing how OECMs may compliment and enhance the existing MPA network, and particular consideration should go to the largely undesignated Welsh offshore area.

We welcome the recently announced independent review of marine planning. We hope to support this work with recommendations from a report we are commissioning ourselves, looking at different ways in which marine planning can evolve in order to help Welsh Government meet its environmental responsibilities and commitments. The Crown Estate's Whole of the Seabed programme will also provide important evidence – although we believe that final decisions on use of marine space must be taken by Welsh Government.

Issues which we hope will be addressed are:

- The need to assess carrying capacity of the marine environment (not only where activity should occur, but also how much)
- The need to account for displacement of activities
- The need to prioritise space for marine recovery and enhancement - within and outside MPAs
- The need to set out a hierarchy of decision-making, allowing the Welsh Government to prioritise different policy drivers and potential uses of the sea
- The need to liaise closely with Westminster, given new legislation proposed by the new UK Government which will impact development in Welsh waters.

In relation to behaviour change, awareness raising and skills development, ocean literacy ('an understanding of your influence on the ocean, and its influence on you') is one of the Wales Coast and Seas Partnership's three key themes to address marine resilience. We are pleased to see the the Wales Ocean Literacy Strategy progressing – the first of its kind in the UK. We are also pleased to be delivering our Hiraeth Yn Y Môr (HYYM) project underneath this strategy - working with the coastal communities of Prestatyn, Rhyl, Kinmel Bay and Towyn to grow ocean literacy, improve the sustainable management of the local marine heritage, and promote the health and wellbeing benefits of connecting with our ocean. Through community evidence collection, we are seeing some positive stories. For example, 71% of participants feel they learned something new as a result of participating in HYYM's community engagement activities (n=68), with 72% considering themselves either 'very knowledgeable' or 'somewhat knowledgeable' about their local coast and sea after attending an event (n=71). We have also found those who engage with our HYYM activities say they're likely to engage in other pro-environmental behaviours in the next 12 months including further

volunteering (85%, N=84), making changes to their lifestyle to help the environment (67%, N=66) and persuading people they know to do more to help the coast and sea (57%, N=56).

3. Your views on current arrangements for monitoring biodiversity.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

NRW's State of Natural Resources Report 2020 states that 'In general, we have an incomplete understanding of some pressures due to the challenges in monitoring the marine environment and subsequently establishing a causal link between pressures and observed impacts. We need to better understand the temporal and spatial distribution and impact of activities and related pressures.' Filling this gap is crucial to delivering on the Biodiversity Deep Dive for the marine environment.

We look forward to NRW publishing full, updated, condition assessments for all SACs and SPAs in Wales, in November (the work will cover roughly 50% of the Welsh inshore area). Along with their work on mapping strategic opportunities to enhance marine resilience, we hope that this will give us a much clearer idea of actions which should be taken, where, and by whom, to improve the resilience of marine ecosystems.

In March, NRW delivered the latest batch of assessments as part of the Assessing Welsh Fishing Activities (AWFA) project. This work, which looks at the impacts from different types of fishing gears on the protected habitats and species, provides important evidence for marine management. However, it is important that the assessments are used, and the way in which this will happen has been uncertain. In February, Wales Environment Link Marine Group wrote to the then Minister on the issue, who advised that "the AWFA assessments will inform the approach taken to the development of measures arising from Fisheries Management Plans". In addition to this, and although outside the remit of this committee, the use of Remote Electronic Monitoring (REM) with cameras should be developed in conjunction with the development of the Fisheries Management Plans and should be widely incentivised, and where required subsidised, to support uptake across the sector. This should be required of all vessels operating in Welsh waters, and discussion is needed with the other UK nations to ensure they support its adoption to vessels fishing in Welsh waters, but anchoring elsewhere in the UK.

As virtually all of Wales' MPAs are inshore, however, there is a gap in knowledge and monitoring of offshore ecosystems. This is important, as even well-managed

MPAs are not enough to achieve Good Environmental Status, as set out in the Marine Strategy Regulations. At a UK level, the JNCC's Marine Biodiversity Monitoring Programme spans UK territorial and offshore waters, focusing on biodiversity in the wider environment as well as within MPAs. However it has never been adequately funded, and it is unclear if it ever will be or how the four nations would come together to do so.

4. Your views on new approaches needed to halt and reverse the loss of nature by 2030.

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

There is a widespread lack of understanding and connection to the sea and its value, at both community and decision-making levels.

We need to improve the connection between people and sea, to motivate them to protect it. Although embedded in our HYIM project, the concept of ocean literacy is still a new one. It encompasses not only knowledge, but also attitudes, access, behaviour and other attributes. Placing communities at the heart of nature recovery and restoration work, rather than as a poorly considered add-on, will help embed the Well-being of Future Generations Act's Ways of Working and better integrate communities in place-based recovery efforts. When looking at the Welsh sample of respondents to the Defra-led Survey on Ocean Literacy in the UK, although 80% of respondents said that protecting the marine environment is important to them, almost half of respondents said that their lifestyle had no impact on the marine environment. Other conservation work will not be fully effective so long as this disconnect persists.

At decision-making level, there needs to be a greater appreciation across government departments of the contributions and multiple benefits that the marine environment provides to society. We advocate the concept of a sustainable blue economy to help to do this. Not only would this prevent the loss of nature, but the creation of a sustainable blue economy would also stimulate economic growth, job creation and economic opportunities in local coastal communities. Case studies around the world show where this win-win has been successful, such as in the US where each \$1 million USD spent on coastal restoration projects created 15 - 30 new jobs, a job multiplier that outperforms the oil and gas sector.

As described above, MPAs and 30x30 will not be sufficient to achieve Good Environmental Status, as set out in the UK Marine Strategy. We must also focus

action on the 'other 70%'. Whilst more than half of Wales' inshore area is within designated sites, the Welsh offshore area lacks similar protection. Meanwhile, the scale of ambition for offshore wind development (8GW of offshore wind is already planned for Welsh seas and a further 40GW is being considered by developers over the next few years) means that the footprint of development in the Welsh offshore area will be significant. This could put sensitive marine habitats at risk. New approaches to nature conservation are needed within a marine planning context, and given the ecological carrying capacity of the marine environment (i.e. it can only sustain so much activity), there should be a focus on pressure management. For example, the fishing sector needs to have an equitable and just transition to move towards sustainable and climate smart fishing practices. Fisheries policies are needed to promote innovation, and improvements to infrastructure should be supported through marine funding. Engagement with industry is essential to ensure opportunities for a Just Transition are being fully explored and utilised. Similarly, Welsh Government should continue to work with the Crown Estate through its Whole of the Seabed programme to ensure that species and habitats, as well as blue carbon stores, are protected and enhanced.

5. Do you have any other points you wish to raise within the scope of this inquiry?

(We would be grateful if you could keep your answer to around 500 words).

Wales is unique in the UK in committing, in legislation, to improving the Welsh environment, economy, society and culture. The ambition of the Wellbeing and Future Generations act also includes the aim for Wales to be globally responsible. The Welsh marine area makes up more than 50% of the Welsh territorial area, but to date its role in tackling the climate and biodiversity crises has been under-utilised. Wales has the opportunity to set a leading example to the rest of the UK, and beyond, in delivering sustainable management of the sea – unlocking economic growth, whilst also achieving increased resilience against pressures. But to realise these opportunities, we must leverage both policy and finance mechanisms effectively. The Wales Coast and Seas Partnership has created an effective platform for pan-Wales engagement, but we must see rapid and ambitious political leadership if we are to secure the wide-reaching benefits which healthy seas can provide.

**Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y
Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau
Rhyngwladol**

**Culture, Communications, Welsh
Language, Sport, and International
Relations Committee**

**Pwyllgor Newid Hinsawdd,
yr Amgylchedd a Seilwaith**

**Climate Change, Environment,
and Infrastructure Committee**

**Pwyllgor yr Economi,
Masnach a Materion Gwledig**

**Economy, Trade, and
Rural Affairs Committee**

Y Gwir Anrh Elin Jones AS

Y Llywydd, a Chadeirydd y

Pwyllgor Busnes

12 Gorffennaf 2024

Ymweliad cyfnewid traws-bwyllgorau ag Oireachtas

Annwyl Lywydd

Rydym yn ysgrifennu at y Pwyllgor Busnes i ofyn am ganiatâd ar gyfer ymweliad cyfnewid traws-bwyllgorau â'r Oireachtas rhwng 18 a 20 Medi 2024.

Ar 7 Mawrth 2024, cyfarfu'r Dirprwy Lywydd ac Aelodau sy'n cynrychioli'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol (CCWLSIR) a Phwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig (ETRA) â Ceann Comhairle (Llefarydd) Dáil Éireann, Seán Ó Fearghaíl a Chonswl Cyffredinol Llywodraeth Iwerddon, Denise McQuade. Yn ystod y cyfarfod hwnnw, awgrymodd Comhairle Ceann gyfres o ymweliadau cyfnewid rhwng yr Oireachtas a'r Senedd. Ein hymweliad arfaethedig ym mis Medi yw'r cyntaf yn y gyfres hon o ymweliadau cyfnewid.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddDiwylliant@senedd.cymru

senedd.cymru/SeneddDiwylliant

0300 200 6565

Senedd Cymru

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddCulture@senedd.wales

senedd.wales/SeneddCulture

0300 200 6565

Byddai ymweliad traws-bwyllgorau â'r Oireachtas yn gyfle i gytuno ar ffyrdd o weithio yn unol ag ymrwymïadau a gytunwyd gan y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Cyhoeddus yn ystod ei ymchwiliad i'r cysylltiadau rhwng Cymru ac Iwerddon wrth ddarparu fforwm i'r Aelodau drafod meysydd cyffredin o ddiddordeb a chydweithredu a rennir. Ymhlith y meysydd a drafodwyd yn ystod y cyfarfod gyda Ceann Comhairle roedd themâu a meysydd polisi yr ymchwiliad i'r cysylltiadau rhwng Cymru ac Iwerddon, megis diwylliant a threftadaeth, iaith, a newid hinsawdd (yn benodol, cydweithredu o ran ynni adnewyddadwy ym Môr Iwerddon). Am y rheswm hwn, cynigir bod Aelodau o'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith hefyd yn cymryd rhan yn y cyfnewid hwn. Mae Iwerddon yn bartner masnachu pwysig i Gymru, a thrafodwyd materion gwledig hefyd fel maes pwysig sydd o ddiddordeb ar y cyd a chyffredinedd rhwng y ddwy wlad. Yn sgil hynny, awgrymir hefyd bod Aelodau o Bwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig yn ymuno yn yr ymweliad cyfnewid.

Mae cydweithio rhwng yr Oireachtas a'r Senedd yn un o'r pileri allweddol i'r cytundeb rhyngwladol rhwng llywodraethau Cymru ac Iwerddon, y Cyd-ddatganiad a Chynllun Gweithredu ar y Cyd. Mae llywodraethau Cymru ac Iwerddon wedi ailadrodd yn rheolaidd eu bod yn barod i gefnogi gwaith rhyngseneddol y Senedd-Oireachtas ac maent wrthi'n adolygu canfyddiadau adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol er mwyn llywio penderfyniadau ar gydweithredu rhwng Cymru ac Iwerddon y tu hwnt i 2025. Mae'r Prif Weinidog hefyd wedi gwahodd mewnbwn y Pwyllgor i gynlluniau'r llywodraeth ar gyfer cydweithrediad 2026-2030. Disgwylir i'r meysydd cydweithredu a amlinellir uchod gael eu parhau yn y Cyd-ddatganiad rhwng Cymru ac Iwerddon y tu hwnt i 2025, ac eithrio materion gwledig..

Fel rhan o waith gwaddol y Pwyllgor ar gysylltiadau rhwng Cymru ac Iwerddon, mae'r Cadeirydd hefyd wedi sefydlu amserlen o gyfarfodydd rheolaidd gyda'r Conswl Cyffredinol Iwerddon i rannu gwybodaeth ac i baratoi ar gyfer cydweithredu rhwng Cymru ac Iwerddon y tu hwnt i 2025. Yn eu cyfarfod diwethaf ar 20 Mawrth 2024, cynigiodd y Conswl Cyffredinol i'r Pwyllgor gwrdd eto ag Adran Materion Tramor Llywodraeth Iwerddon ar ymweliad nesaf y Pwyllgor â Delyn i rannu'r wybodaeth ddiweddaraf am feysydd allweddol yn y cysylltiadau rhwng Cymru ac Iwerddon, fel cefnogaeth i alltudion.

Rydym hefyd yn bwriadu cynnal ymweliadau â rhanddeiliaid perthnasol sy'n ymwneud â gwaith sy'n cefnogi agenda Cymru-Iwerddon.

Credwn y bydd yr ymweliad cyfnewid hwn yn gyfle i ddatblygu rhaglen gyfnewid ddwyochrog a chydweithio rhwng pwyllgorau'r Senedd ac Oireachtas gyda ffocws ar gydweithredu rhwng Cymru ac Iwerddon y tu hwnt i 2025.

Er mwyn tarfu cyn lleied â phosibl ar fusnes y Senedd, rydym wedi nodi 18 i 20 Medi 2024 fel dyddiad priodol i gynnal yr ymweliad cyfnewid hwn. Yn yr wythnos hon, bydd dau o'n pwyllgorau yn cyfarfod ar y bore Mercher (Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith a Phwyllgor yr Economi,

Masnach a Materion Gwledig) a bydd yn wythnos wrth gefn i un arall (Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg a Materion Rhyngwladol).

Ein bwriad yw teithio yn dilyn busnes pwyllgorau ddydd Mercher i gyrraedd Dulyn nos Fercher. Bydd hyn yn caniatáu i Aelodau gynnal diwrnod llawn o gyfarfodydd a thrafodaethau yn yr Oireachtas a gyda Llywodraeth Iwerddon ddydd Iau. Byddwn yn cynnal ymweliadau pellach fore Gwener gyda rhanddeiliaid perthnasol cyn teithio yn ôl brynhawn Gwener.

Mae'r Aelodau sydd wedi cael eu cadarnhau gan bwyllgorau fel cymryd rhan yn y cyfnewid yw:

- Delyth Jewell AS ac Alun Davies AS (Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Materion Rhyngwladol)
- Luke Fletcher AS a Samuel Kurtz AS (Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig);
- Llyr Gruffudd AS ac un Aelod arall i'w gadarnhau (Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith).

Y Dirprwy Lywydd fydd yn arwain y ddirprwyaeth fel rhan o'i raglen ryngwladol benodol ar gyfer y Chwched Senedd, a bydd yn cynnal rhaglen o gyfarfodydd seneddol a gweithdrefnol fel rhan o'r ymweliad. Mae'r model hwn o ymgysylltu rhyngwladol traws-bwyllgorau yn rhan o'r gwaith o gyflawni Fframwaith Rhyngwladol y Senedd, sy'n rhoi busnes y Senedd yn ganolog i weithgarwch rhyngwladol..

Byddem yn ddiolchgar pe gallai'r Pwyllgor Busnes gadarnhau ein dull gweithredu a chaniatau i'r Aelodau a nodir gael caniatâd i adael y Cyfarfod Llawn yn gynnar ddydd Mercher 18 Medi 2024.

Yn gywir,

Delyth Jewell AS

Llyr Gruffudd AS

Paul Davies AS

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Mr Llyr Gruffydd MS
Chair
Climate Change, Environment & Infrastructure Committee
Welsh Parliament
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1SN

16th July 2024

Dear Llyr

I write to you with regards to the [National Seagrass Action Plan proposal for Wales](#). This plan has been put together by The Seagrass Network Cymru, which comprises all of the seagrass stakeholders in Wales, and has been designed to create a coordinated approach to seagrass restoration and recovery.

As you may be aware, I am the Senedd Seagrass Champion and I am therefore eager that the Welsh Government takes this plan seriously. I have had several discussions with various seagrass stakeholders and they are very excited and positive about this plan and what it could mean for seagrass.

With this in mind, I hope that the Climate Change, Environment & Infrastructure Committee will find time to discuss the report, and potentially advocate on its behalf to the Welsh Government.

Finally, on behalf of Project Seagrass and WWF Cymru, I would like to extend an invitation to you and your committee to visit the seagrass nursery in West Wales, and to see at first hand the brilliant work that is being done to maintain and restore our seagrass meadows.

Thank you for your consideration in this matter, and I look forward to your response as soon as possible.

Yours Sincerely

Joel James MS
Member of the Senedd for South Wales Central
Shadow Minister for Social Partnership

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llŷr Gruffydd MS
Cadeirydd,
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
SeneddClimate@senedd.wales

16 Gorffennaf 2024

Annwyl Llŷr,

Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu: Iechyd Planhigion ac Anifeiliaid) 2024.

Hoffwn hysbysu'r Pwyllgor o'r bwriad i gydsynio i adael i Lywodraeth y DU wneud a gosod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu: Iechyd Planhigion ac Anifeiliaid) 2024 ("y Rheoliadau") erbyn 29 Gorffennaf 2024.

Derbyniais lythyr gan yr Arglwydd Douglas-Miller, y cyn-Weinidog Boddlogelwch a Iechyd a Lles Anifeiliaid, yn gofyn i mi roi cydsyniad ar gyfer y Rheoliadau. Caiff y Rheoliadau eu gwneud gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, drwy arfer y pwerau a roddir gan Adran 8C(1) a (2) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 iddi.

Diben y Rheoliadau yw gwarchod boddlogelwch a chefnogi masnach rhwng Gogledd Iwerddon a Phrydain Fawr, yn dilyn cytundeb Fframwaith Windsor. Mae'r diwygiadau a gynhwysir yn y Rheoliadau yn newid y ffordd y mae planhigion, cynhyrchion planhigion a gwrthrychau eraill yn symud rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon, gan adfer llif masnach hwylus o fewn marchnad fewnol y Deyrnas Unedig.

Mae'r Rheoliadau yn ehangu'r rhestr o blanhigion, cynnyrch planhigion a chynnyrch sy'n dod o anifeiliaid (POAO) nad ydynt yn dod o'r UE, ond sy'n dod o Weddill y Byd, ac sy'n gymwys i'w symud o dan Gynllun Symud Nwyddau Manwerthu Gogledd Iwerddon a'r cynllun symud wedi'i hwyluso.

Mae'r Offeryn Statudol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol a disgwylir iddo gael ei osod gerbron Senedd y DU ar 29 Gorffennaf 2024.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 60
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, y tro hwn, ystyrir ei bod yn briodol i sylwedd y diwygiadau fod yn gymwys i Gymru. Mae'r Offeryn Statudol yn ymwneud â maes datganoledig. Fodd bynnag, mae'n weithredol ledled Prydain Fawr ac yn cael effaith o ran derbyn nwyddau i mewn i Ogledd Iwerddon. Mae hefyd yn gosod gofynion ar weithredwyr Gogledd Iwerddon. O ystyried y ffaith ei fod yn gymwys i Ogledd Iwerddon, ni fyddai o fewn cymhwysedd Gweinidogion Cymru i wneud yr Offeryn Statudol hwn yn un i Gymru yn unig. Yn ogystal, nid oes gwahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar y mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson a bydd y rheoliadau ar gael mewn un offeryn. Mae gwneud y rheoliadau yn rhai sy'n berthnasol i Brydain Fawr gyfan hefyd yn sicrhau na fydd perygl o wahaniaeth deddfwriaethol yn y DU a fyddai'n debygol o beryglu gweithrediad Fframwaith Windsor. Felly, rwy'n rhoi fy nghydsyniad i'r Rheoliadau hyn.

Rwyf wedi ysgrifennu yn yr un modd at Mike Hedges MS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir

Huw Irranca Davies AS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: HIDCC/PO/0190/24

Llyr Gruffydd AS

Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

seneddhinsawdd@senedd.cymru

19 Gorffennaf 2024

Annwyl Llŷr,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 2 Gorffennaf ynghylch cyfraith yr UE a ddargedwir (REUL) a Rheoliadau Terfynau Uchaf Allyriadau Cenedlaethol 2018 (NECR). Gweler yr atebion i'ch saith o gwestiynau isod:

Rydym yn nodi'r gwaith parhaus gyda Defra ar drefniadau amgen arfaethedig. Fodd bynnag, a allwch egluro pam eich bod yn teimlo ei bod yn briodol peidio â cheisio ail-greu effaith y darpariaethau a ddiddymwyd, fel yr oeddent yn berthnasol mewn perthynas â Chymru cyn 31 Rhagfyr 2023, er enghraifft drwy osod dyletswyddau cyfatebol ar Weinidogion Cymru?

Yr Ysgrifennydd Gwladol sy'n gyfrifol am y ddyletswydd i gydymffurfio â thargedau lleihau allyriadau'r DU, ond mae angen gostyngiadau cymesur mewn allyriadau ar draws pedair gwlad y DU i'w cyflawni. Y tu hwnt i'r rheoliadau hyn mae rhwymedigaeth ryngwladol hefyd ar y Deyrnas Unedig i gydymffurfio â thargedau allyriadau fel llofnodwr y Confensiwn ar Lygredd Aer Trawsffiniol Pellter Hir. Mae hyn yn dal yn galw am adrodd ar lefel y DU hyd yn oed os yw pob un o'r pedair llywodraeth yn cymryd agwedd ar wahan at y rheoliadau, felly byddai cyflwyno dulliau gweithredu ar wahân ledled y DU yn aneffeithlon ac yn defnyddio llawer o adnoddau. Y ffordd orau o weithredu yw parhau i gydweithio â Llywodraeth newydd y DU a Llywodraethau Datganoledig eraill i alluogi polisiâu cymesur a chydlynol o fewn proses adrodd ledled y DU.

A allech egluro statws yr NAPCP cyfredol i gyflawni ymrwymïadau lleihau allyriadau y NECR, sy'n dal i ymddangos yn fyw ar wefan Llywodraeth y DU?

Roedd y darpariaethau a ddiddymwyd wedi golygu ei fod yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol ymgynghori ar y Rhaglen Genedlaethol Rheoli Llygredd Aer (NAPCP) a'i chyhoeddi o dan feini prawf penodol. Rwy'n deall bod y NAPCP presennol yn parhau i fod ar gael nes iddi gael ei thynnu'n ôl gan Lywodraeth y DU. Yn y pen draw, Llywodraeth newydd y DU sydd i gadarnhau statws yr NAPCP wrth symud ymlaen, ac fel Llywodraeth Ddatganoledig, byddwn yn disgwyl ymgynghori â Llywodraeth Cymru ar hyn.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 62
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

A allwch egluro sut, yn eich barn chi, nad yw dirymu Rheoliadau 9 a 10 o NECR yn gam yn ol o reoleiddio amgylcheddol yng Nghymru?

Cefais fy siomi gan benderfyniad Llywodraeth y DU i ddiddymu darpariaethau NAPCP, er gwaethaf y pryderon a godwyd gan Lywodraeth Cymru ar y pryd. Mae fy marn yn parhau i fod yn gyson â'r rhai a fynegwyd yn flaenorol gan y Gweinidog Newid Hinsawdd blaenorol, i'r Ysgrifennydd Gwladol ar y pryd. Er nad yw'r dirymiad yn effeithio ar y targedau allyriadau ar gyfer y DU, mae dirymu darpariaethau NAPCP heb drefniadau amgen digonol yn lleihau tryloywder a chraffu cyhoeddus ar lwybr lleihau allyriadau'r DU ar gyfer sawl llygrydd aer pwysig sy'n bwysig i'w cynnal.

Pa sicrwydd allwch chi ei roi na fydd hyn yn arwain at fethu â chyrraedd targedau 2030 a osodwyd gan NECR? Pa gamau dros dro sy'n cael eu cymryd i sicrhau y bydd targedau 2030 yn cael eu cyrraedd?

Er gwaethaf dirymu darpariaethau NAPCP, mae dyletswyddau ar yr Ysgrifennydd Gwladol baratoi a chyhoeddi'r rhestr allyriadau llygredd aer cenedlaethol a'r amcanestyniadau yn parhau sy'n dangos cynnydd y DU tuag at gyrraedd y targedau allyriadau.

Nid yw colli darpariaethau NAPCP yn effeithio'n uniongyrchol ar gyflawni cynlluniau a strategaethau. Mae ein strategaeth ansawdd aer cenedlaethol, Cynllun Aer Glân Cymru, yn nodi'r mesurau yr ydym yn eu cymryd hyd at 2030 ac mae adolygiadau rheolaidd o'r cynnydd yn cael eu cynnal a'u cyhoeddi.

Mae gwaith yng Nghymru i gyrraedd targedau allyriadau'r DU yn parhau. Rydym yn parhau i weithio gyda'n partneriaid yn Llywodraethau'r DU a Llywodraethau Datganoledig i sicrhau bod Cymru'n cyrraedd cyfran gymesur o dargedau'r DU.

A allech egluro esblygiad safbwynt Llywodraeth Cymru?

Mae safbwynt Llywodraeth Cymru yn parhau i fod yr un fath. Er gwaethaf pryderon a godwyd gan Lywodraeth Cymru gyda'r Ysgrifennydd Gwladol ar y pryd, diddymwyd darpariaethau'r NAPCP.

Ysgrifennodd y Gweinidog Newid Hinsawdd blaenorol, at yr Ysgrifennydd Gwladol yn dilyn cyfarfod y Grŵp Rhyng-Weinidogol ym mis Mehefin 2023 i fynegi ei phryder am ddrymu posibl y darpariaethau heb roi rhai yn eu lle a'r diffyg tryloywder a chraffu cyhoeddus posibl. Dyma ein safbwynt o hyd. Fodd bynnag, rydym yn hyderus nad yw dirymu'r darpariaethau hyn yn cael unrhyw effaith uniongyrchol a sylweddol ar gyfraith amgylcheddol yng Nghymru. Y rheswm am hynny yw bod y targedau allyriadau sy'n berthnasol i'r DU gyfan yn parhau mewn grym tan 2029 ac mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn parhau i fod o dan ddyletswydd gyfreithiol i gyrraedd y targedau hynny. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i fod yn ymrwymedig i chwarae ei rhan. Mae dirymu'r darpariaethau sy'n sail i'r mecanwaith a ddangosodd yn gyhoeddus sut y byddai'r ymdrechion ar y cyd yn cyflawni'r targedau allyriadau yn bryder i Lywodraeth Cymru.

Mae Llywodraeth y DU, ers mis Awst 2023, wedi bod yn dilyn dull amgen anneddfwriaethol o ymdrin â'r NAPCP. Roedd y NAPCP yn destun ymgynghoriad cyn cael ei gwblhau a'i gyhoeddi, ac rwy'n parhau o'r farn y dylai unrhyw drefniadau amgen fod yn dryloyw ac yn agored i graffu cyhoeddus. Rwy'n bwriadu gweithio gyda Llywodraeth newydd y DU a Llywodraethau Datganoledig eraill i lywio'r trefniadau amgen a chynnal mesurau diogelu'r amgylchedd.

Pa drafodaethau y mae Llywodraeth Cymru wedi'u cael gyda rhanddeiliaid amgylcheddol yng Nghymru ynghylch dirymiad NECR?

Rydym yn ymwybodol bod rhanddeiliaid wedi codi materion o ran safbwynt Llywodraeth flaenorol y DU ar y mater hwn ac rwy'n rhannu pryderon tebyg. Er bod Llywodraeth Cymru yn parhau gyda gwaith yng Nghymru i helpu i gyrraedd targedau allyriadau y DU, byddwn yn parhau i weithio gyda phartneriaid y DU drwy'r Fframweithiau Cyffredin Ansawdd Aer i fynd i'r afael â'r pryderon a amlinellir uchod.

Pa waith sy'n cael ei wneud ledled y DU i ymgynghori â rhanddeiliaid ar y trefniadau amgen dan arweiniad Defra ac a ddisgrifir yn eich llythyr?

Ar hyn o bryd mae fy swyddogion yn gweithio gyda Defra a'r Llywodraethau Datganoledig eraill drwy'r Fframwaith Cyffredin Ansawdd Aer i lywio'r trefniadau amgen y mae Defra yn bwriadu eu cyflwyno i'r NAPCP. Rydym yn bwriadu gweithio gyda Llywodraeth newydd y DU a Llywodraethau Datganoledig eraill i lywio trefniadau amgen gyda'r nod o leihau bylchau posibl mewn adroddiadau, a llunio trefniadau sy'n dryloyw ac yn agored i graffu cyhoeddus.

Diolch i chi am godi'r materion manwl hyn gyda mi a gobeithio y bydd yr ymateb hwn o gymorth i'r Pwyllgor.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies AS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig

Llyr Gruffydd, Cadeirydd Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr
Amgylchedd a Seilwaith
Paul Davies, Cadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a
Materion Gwledig
John Griffiths, Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai

23 Gorffennaf 2024

Cylchoedd gwaith y Pwyllgorau

Annwyl Llyr, Paul a John,

Ar 9 Gorffennaf, adolygodd y Pwyllgor Busnes ymatebion y pwyllgorau i'w wahoddiad am sylwadau ar y cylchoedd gorchwyl presennol yn sgil newidiadau i bortffolios gweinidogion. Gwnaed hyn ar ôl i Bwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith ofyn am i ystyriaeth gael ei rhoi i ad-drefnu cylchoedd gorchwyl Pwyllgorau, gan gynnwys awgrymiadau ar gyfer trosglwyddo cyfrifoldeb dros sawl maes polisi i Bwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig a'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai yn unol â'r cysylltiadau presennol ag Ysgrifenyddion y Cabinet.

I sicrhau ei fod yn gallu ystyried ystod lawnach o opsiynau a safbwyntiau, ysgrifennodd y Pwyllgor Busnes at yr holl Bwyllgorau polisi, yn ogystal â'r Pwyllgor Cyllid, y Pwyllgor Deisebau a'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad. Mae'r ymatebion a ddaeth i law yn dangos nad oes fawr o awydd i newid cylchoedd gorchwyl presennol y pwyllgor, gan gynnwys o du Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig a'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai.

Fodd bynnag, mae Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig wedi mynegi ei barodrwydd i ysgwyddo cyfrifoldeb am graffu ar borthladdoedd rhydd a'r economi gylchol. Yn ogystal, cynigiodd y Pwyllgor hwnnw y byddai'n fodlon gwneud trefniadau i ofyn cwestiynau ynghylch ynni, cysylltedd digidol, y maes awyr a phorthladdoedd ar ran Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith yn ystod sesiynau craffu ar y

gyllideb a sesiynau cyffredinol i graffu ar waith Gweinidogion gyda'r Ysgrifennydd Cabinet perthnasol.

Ar ôl ystyried yr ymatebion a ddaeth i law, cytunodd y Pwyllgor Busnes â'r cynnig i waith craffu ar borthladdoedd rhydd a'r economi gylchol gael ei drosglwyddo o Bwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith i Bwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig. Gan fod y meysydd pwnc hyn yn dod o dan y meysydd polisi ehangach sydd yn y cylchoedd gorchwyl y cytunodd y Senedd arnynt pan sefydlwyd y ddau bwyllgor hynny ym mis Mehefin 2021, nid yw'r Pwyllgor Busnes o'r farn bod angen cynnig yn y Cyfarfod Llawn i roi effaith i'r newid ymarfer hwn.

Hefyd, yn sgil yr awgrym ychwanegol gan Bwyllgor yr Economi, ac yn effro i'r ffaith nad oedd pwyllgorau wedi cael cyfle i drafod y materion hyn â'i gilydd, cynigiodd y Pwyllgor Busnes yn ei gyfarfod y byddwch chi efallai am gwrdd, fel Cadeiryddion y Pwyllgorau dan sylw, i drafod ffyrdd o wella cydgysylltu wrth graffu ar waith Gweinidogion ar draws Pwyllgorau, yn enwedig wrth graffu ar y gyllideb. Os yw'r trafodaethau hyn yn arwain at gais am newidiadau ffurfiol pellach i gylchoedd gorchwyl eich pwyllgorau chi, bydd y Pwyllgor Busnes yn awyddus i ystyried eich cynigion.

Diolch am eich ystyriaeth wrth fynd i'r afael â'r materion pwysig hyn.

Cofion gorau

Y Gwir Anrh. Elin Jones AS

Y Llywydd a Chadeirydd y Pwyllgor Busnes

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg | We welcome correspondence in Welsh or English.

Ein cyf/Our ref: HIDCC/PO/0193/24

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru

24 Gorffennaf 2024

Annwyl Llŷr,

Ar 22 Mai, rhoddais dystiolaeth i'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith mewn cysylltiad â chynnydd tuag at ymrwymadau newid hinsawdd Cymru. Yn ystod y sesiwn, ymrwymais i ysgrifennu at y Pwyllgor gyda'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd tuag at ddatblygu targedau ailgylchu interim i gynnal ein llwybr tuag at ddim gwastraff erbyn 2050.

Er mai dim ond newydd ddodi rym ar gyfer y flwyddyn ariannol 2024/25 mae y targed ailgylchu o 70%, rydym wedi ymrwymo i weithio mewn partneriaeth ag Awdurdodau Lleol i ddatblygu'r targedau ailgylchu yn y dyfodol a fydd yn ein cadw ar y trywydd i gyflawni dim gwastraff erbyn 2050. Bydd y gwaith hwn yn ystyried Ailgylchu yn y Gweithle a diwygiadau eraill sydd wedi'u cynllunio i ddod i rym dros y blynyddoedd nesaf megis y cynllun Cyfrifoldeb Cynhyrchydd Estynedig ar gyfer pecynnu a'r Cynllun Dychwelyd Ernes (DRS) ar gyfer cynwysyddion diodydd. Mae hefyd yn cynnwys gwaith i ddiweddarau safon arfer gorau Casgliadau Glasbrint Llywodraeth Cymru, a fydd yn helpu i lywio'r camau y gall Awdurdodau Lleol eu cymryd i gyflawni y tu hwnt i ailgylchu 70% .

Diolch am sesiwn cynhyrchiol iawn ac rwy'n edrych ymlaen at ddarllen adroddiad y Pwyllgor maes o law.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies AS/MS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Climate Change & Rural Affairs

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Huw Irranca-Davies AS/MS
Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros
Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister & Cabinet Secretary for Climate
Change & Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA-HIDCC-5465-24

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN
SeneddClimate@senedd.wales

9 Awst 2024

Annwyl Llŷr,

Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor o'm bwriad i gydsynio i Lywodraeth y DU wneud a gosod Rheoliadau Rhwymedigaethau Cyfrifoldeb Cynhyrchwyr (Pecynnu a Gwastraff Pecynnu) 2024 ("y Rheoliadau").

Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn berthnasol i Gymru. Bydd y Rheoliadau yn cael eu gwneud gan Ysgrifennydd Gwladol yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig o dan ddarpariaethau canlynol Deddf yr Amgylchedd 2021:

- adrannau 50 - 52, 142(1), (6) a (10), a 143(1),
- paragraffau 1-5, 7 a 12 o Atodlen 4,
- paragraffau 1-9 ac 11-17 o Atodlen 5, a
- paragraffau 1, 4, a 7-12 o Atodlen 7.

Mae adrannau 50(3), 51(3) a 52(4) o Ddeddf yr Amgylchedd 2021 yn darparu y gall yr Ysgrifennydd Gwladol wneud Rheoliadau o'r fath mewn perthynas â Chymru gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru. Mae'r Rheoliadau yn gymwys yn Lloegr, yr Alban, Gogledd Iwerddon a Chymru ac mae cais tebyg am ganiatâd wedi'i anfon at Weinidogion yr Alban ac Aelodau Cynulliad Gogledd Iwerddon.

Bydd y Rheoliadau yn dirymu Rheoliadau Rhwymedigaethau Cyfrifoldeb Cynhyrchydd blaenorol (Gwastraff Pecynnu) 2007 a Rheoliadau Gwastraff Pecynnu (Casgliadau Data ac Adrodd) (Cymru) 2023 ac yn cyflwyno cynllun Cyfrifoldeb Cynhyrchydd Estynedig (EPR) ar gyfer gwastraff pecynnu a pheccynnu. Mae gweithredu Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr yn ymrwymiad Rhaglen Lywodraethu'r weinyddiaeth hon a bydd y cynllun hwn ar gyfer

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 68
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

pecynnu yn ei gwneud yn ofynnol i gynhyrchwyr deunydd pecynnu i dalu'r gost net lawn o reoli gwastraff pecynnu a darparu gwybodaeth gyhoeddus am waredu gwastraff pecynnu. Bydd hyn yn arwain at gostau rheoli gwastraff pecynnu yn cael eu talu gan y cynhyrchwyr sy'n defnyddio ac yn cyflenwi pecynnu, gan ddefnyddio'r egwyddor "y llygrwr sy'n talu." Bydd ffioedd y cynhyrchwyr yn cael eu casglu gan weinyddwr cynllun a benodir ar y cyd gan bedair llywodraeth y DU a fydd yn dosbarthu'r arian hwn i awdurdodau lleol. Bydd y cynllun ar gyfer pecynnu hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynhyrchwyr gyrraedd targedau ailgylchu pecynnu a mabwysiadu label clir 'Ailgylchu/Peidiwch ag ailgylchu' fel ei bod yn haws i bobl wybod sut i ailgylchu eu gwastraff pecynnu.

Gyda'i gilydd, nod y mesurau hyn yw gweithredu fel cymhelliant clir i gynhyrchwyr leihau deunydd pacio diangen, dylunio deunydd pacio sy'n hawdd ei ailgylchu, annog y defnydd o ddeunydd pacio y gellir ei aildefnyddio ac y gellir ei ail-lenwi, a lleihau sbwriel pecynnu. Felly, mae cynllun EPR ar gyfer pecynnu yn bwysig wrth fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd a natur ac adeiladu economi gryfach, wyrddach wrth i ni symud ymlaen tuag at Gymru sero net.

Er mai polisi Llywodraeth Cymru fel arfer yw deddfu dros Gymru mewn materion cymhwysedd datganoledig, mewn rhai amgylchiadau mae manteision o wneud hynny ar y cyd â Llywodraeth y DU lle mae rhesymeg glir dros wneud hynny. Yn yr achos hwn, bydd yn galluogi un Offeryn Statudol ar draws y DU gyfan i wneud darpariaeth ar gyfer cynllun sy'n gweithredu ar draws y DU i gyd fel yr ymgynghorwyd arno, ac felly'n sicrhau cysondeb ar draws y DU. Felly mae'n briodol bod y Rheoliadau yn cael eu gwneud ar sail y DU gyfan.

Rhagwelir y bydd y Rheoliadau yn cael eu gosod gerbron Senedd y DU gan ddefnyddio'r weithdrefn gadarnhaol a disgwylir iddynt ddod i rym ym mis Ionawr 2025. Bydd cadarnhad terfynol o osod y Rheoliadau yn amodol ar raglen ddeddfwriaethol gweinyddiaeth newydd y DU.

Rwyf hefyd wedi ysgrifennu at Mike Hedges, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies AS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister & Cabinet Secretary for Climate Change and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: HIDCC/PO/0192/24

Llŷr Gruffydd AS

Cadeirydd

Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Senedd Cymru

25 Gorffennaf 2024

Annwyl Llŷr

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 27 Gorffennaf wedi imi fod yn eich Pwyllgor ar 22 Mai. Rwy'n darparu'r eglurhad a'r wybodaeth bellach yr ydych wedi gofyn amdani.

1. Byddem yn croesawu rhagor o dystiolaeth i gefnogi eich honiad bod newid yn yr hinsawdd bellach wedi'i ymgorffori ar draws y Llywodraeth.

Rydym wedi gweithio ar draws y Llywodraeth erioed i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a bydd ymrwymiad Llywodraeth Cymru i'r agenda hon yn sicrhau bod hynny'n parhau. Mae pob aelod o'r Cabinet yn deall ein cyfrifoldebau cyfunol ac unigol mewn perthynas â newid yn yr hinsawdd. Mae Atodiad 3 o Sero Net Cymru yn nodi'r prif bortffolios gweinidogol a chysylltiedig ar gyfer pob un o'r polisiau a'r cynigion ar gyfer bodloni Cyllideb Carbon 2, sy'n dangos sut mae newid yn yr hinsawdd yn ymdrech gyfan gan y Llywodraeth. Enghraifft arall o hyn yn ymarferol yw'r broses Asesiad Effaith Integredig a gafodd ei gwella yn ddiweddar, sy'n cynnwys effaith ar yr hinsawdd fel elfen hanfodol ar gyfer pob datblygiad polisi.

2. Hoffem i chi adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar ganlyniad eich trafodaethau ar strwythurau llywodraethu mewnol yn y dyfodol.

Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried ystod o fesurau i sicrhau bod ein blaenoriaethau'n cael yr amser angenrheidiol gan aelodau'r Cabinet. Mae hyn yn cynnwys blaenoriaeth y newid yn yr hinsawdd. Bydd y Pwyllgor yn parhau i gael eu diweddarau ar y mater hwn.

3. Byddem yn croesawu esboniad o'r sail ar gyfer eich honiad bod Llywodraeth Cymru ar y trywydd iawn ar hyn o bryd i gyflawni CB2. Rhowch dystiolaeth i ategu'r farn hon.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 70

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae effaith ymdrech polisi yn cronni dros amser felly yn gyffredinol mae'n rhesymol disgwyl mwy o ostyngiadau mewn allyriadau blynyddol yn ddiweddarach yn y cyfnod cyllidebol nag ar y dechrau. Roedd gostyngiadau mewn allyriadau yn ystod blwyddyn gyntaf ac ail flwyddyn CB2 ychydig yn is na'r gostyngiad cyfartalog gofynnol o 37% i gyrraedd ein targed CB2 statudol, gan ddangos gostyngiadau o'r flwyddyn sylfaen o 36.3%¹ a 36.4% ar gyfer 2021 a 2022, yn y drefn honno. Mae'r ffaith bod 2021 a 2022 eisoes mor agos at y gostyngiad cyfartalog gofynnol yn awgrymu'n gryf y bydd y perfformiad yn y blynyddoedd dilynol yn ddigonol i gyflawni'r targed statudol ar gyfer CB2. Ar ben hynny, mae data ETS y DU ar gyfer 2023 yn dangos gostyngiad o 14% mewn allyriadau Cymru ar draws y sectorau perthnasol. Er nad yw'r gostyngiad hwn o bosibl yn barhaol ac y gallai ffactorau economaidd ehangach ei yrru, mae'r ffaith bod ETS y DU yn cwmpasu bron i hanner holl allyriadau Cymru yn awgrymu gostyngiad yng nghyfanswm allyriadau Cymru ar gyfer 2023 y tu hwnt i'r 36% a gyflawnwyd yn nwy flynedd gyntaf y gyllideb.

Yn ogystal, gallai penderfyniad Tata i gau Ffwrnais Blast 5 ym Mhort Talbot yn gynharach y mis hwn a Ffwrnais Chwyth 4 yn ddiweddarach eleni hefyd gael gryn effaith ar allyriadau Cymru yn ystod CB2 a thu hwnt. Nid yw'r gostyngiad hwn wedi'i gynllunio yn y ffordd y byddem wedi ei obeithio, rydym wedi dweud erioed ein bod yn credu y gallai ymgynghoriad rhwng y Cwmni ac undebau sicrhau pontio hirach, tecach i greu dur gwyrddach fyddai'n lleihau colli swyddi, fodd bynnag, pe byddai yn mynd ymlaen byddai yn cael effaith fawr ar ein hallyriadau. Mae hyn ar ben ein darpariaeth barhaus o Sero Net Cymru.

4. Rydym yn gofyn am eglurhad ynghylch a yw Llywodraeth Cymru ar y trywydd iawn ar hyn o bryd i gyrraedd ei nod o sicrhau gostyngiad cyfartalog mewn allyriadau o 44% yn erbyn y llinell sylfaen dros CB2.

Rydym yn gwneud pob ymdrech i berfformio'n well na'r targed statudol a dechrau CB3 o'r sefyllfa gryfaf bosibl. Ar yr un pryd, mae'n bwysig cydnabod bod allyriadau cyffredinol Cymru ar drugaredd nifer fach o allyryddion mawr - mae fy ymateb blaenorol ac effaith y penderfyniadau gan Tata yn dangos y pwynt hwn yn glir. Mae hyn yn golygu nad yw polisi da weithiau yn arwain at allyriadau is o reidrwydd, ac weithiau mae allyriadau'n gostwng am resymau heblaw ymyrraeth gan y llywodraeth. Rwy'n cydnabod yn llwyr fod hyn yn gwneud craffu yn hynod heriol, nid yn unig i'r Senedd a rhanddeiliaid allanol eraill ond hefyd yn fewnol wrth i ni ymdrechu i nodi'r llwybr gorau i sero net.

5. Hoffem i chi adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar newidiadau mewn allyriadau ar draws pob sector rhwng 2021 a 2022, yn ogystal â'r gostyngiad mewn allyriadau yn 2022 yn erbyn 2021 a'r llinell sylfaen. Dylech gynnwys dadansoddiad o'r rhesymau dros y newidiadau hynny.

Rwy'n cynnwys y dadansoddiad isod ac yn nodi eto bod y data allyriadau nwyon tŷ gwydr diweddaraf a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2024 yn cynnwys diwygiadau i'r gyfres amser gyfan, gan gynnwys gwerthoedd 2021, sydd wedi'u hymgorffori yn y dadansoddiad.

Cafodd yr allyriadau uwch o'r sector cyflenwi tanwydd eu gyrru i raddau helaeth gan gynnydd mewn allyriadau hylsgi o burfeydd, a chafodd cynnydd yn y sector cyflenwi trydan ei yrru gan gynnydd mewn allyriadau o orsafoedd pŵer. Cafodd y cynnydd hwn ei wrthbwyso gan ostyngiad mewn allyriadau yn y sector diwydiant sy'n gysylltiedig â chynhyrchu haearn a dur, a llai o allyriadau yn y sector adeiladau a defnyddio cynnyrch, lle

¹ Roedd y data allyriadau nwyon tŷ gwydr a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2024 yn cynnwys diwygiadau i'r gyfres amser gyfan, gan gynnwys gwerthoedd 2021. O ganlyniad, mae'r gostyngiad ar gyfer 2021 bellach yn 36% yn lle'r 35% a adroddwyd yn flaenorol ac a ddyfynnir yn eiddo hysbysu.

mae'n debygol bod y cyfuniad o 2022 yn flwyddyn boethaf erioed a phrisiau cynyddol nwy wedi arwain at newid ymddygiadol yn y defnydd o ynni preswyl.

Tabl 1: Allyriadau Cymru fesul sector ar gyfer 2022 a newid canrannol rhwng 2022 a blynyddoedd eraill (blwyddyn sylfaen a 2021)^{2,3}

Sector Allyriadau	2022 MtCO2e	% y newid o'r flwyddyn sylfaen	% y newid ers 2021
Amaethyddiaeth	5.6	-7.7%	-3.8%
Adeiladau a defnyddio cynnyrch	4.1	-37.5%	-11.1%
Trafnidiaeth ddomestig	5.7	-11.3%	3.2%
Cyflenwi trydan	6.8	-39.1%	8.8%
Cyflenwi tanwydd	3.4	-48.3%	32.5%
Diwydiant	9.5	-38.1%	-8.0%
Awyrennau a Llongau Rhyngwladol	0.4	-37.4%	29.4%
Defnydd tir, newid defnydd tir a choedwigaeth (LULUCF) [Nodyn 1]	-0.9	137.0%	0.5%
Gwastraff	1.0	-71.8%	-9.1%
Cyfanswm	35.7	-36.4%	-0.1%

[Nodyn 1] Gan fod LULUCF yn tynnu allyriadau yn net, mae'r newidiadau canran yn dangos y newid cyffredinol ym maint yr allyriadau sy'n cael eu tynnu allan. Mae gwerthoedd newid % cadarnhaol yn cynrychioli cynnydd ym maint y tynnu allan.

6. Rydym yn disgwyl i Lywodraeth Cymru wneud cynnydd amlwg tuag at weithredu argymhellion Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU yn ystod gweddill tymor y Senedd hon. Rydym yn gofyn am sicrwydd gennych y byddwch yn gweithio gyda'ch cydweithwyr yn y Cabinet i sicrhau eu bod yn rhoi digon o flaenoriaeth i weithredu'r argymhellion hynny.

Mae argymhellion y Pwyllgor Newid Hinsawdd yn darparu fframwaith defnyddiol ar gyfer trafodaethau gweinidogol am gynnydd. Y llynedd fe wnaeth pob Gweinidog ystyried yr argymhellion sy'n berthnasol i'w portffolio a phenderfynu sut i ymateb. Rwy'n disgwyl i'r rhai a dderbyniwyd gael eu cyflwyno'n llawn ac y byddant yn parhau i weithio gyda fy nghydweithwyr yn y Cabinet drwy strwythurau llywodraethu mewnol diwygiedig, cyfarfodydd dwyochrog a sianeli eraill.

² At ddibenion adrodd, mae allyriadau nwyon tŷ gwydr yn cael eu dyrannu i sectorau a elwir yn sectorau Ystadegau Allyriadau Tiriogaethol (TES). Mae'r rhain yn wahanol i'r sectorau yn Sero Net Cymru (CB2) a Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel (CB1).

³ Y blynyddoedd sylfaen ar gyfer allyriadau nwyon tŷ gwydr Cymru yw 1990 ar gyfer carbon deuocsid, methan ac ocsid nitraidd, ac 1995 ar gyfer nwyon wedi eu diwygiedig.

7. Hoffem i chi egluro pam na cheisiodd Llywodraeth Cymru farn Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU ar y cynigion diweddaraf ar gyfer y Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS) (a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2023).

Roedd adroddiadau ac argymhellion Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU yn ystyriaeth berthnasol wrth ddatblygu polisi, dyluniad a datblygiad yr SFS fel y nodir yn Ymgynghoriad 2023. Wrth wneud hynny, cydbwysodd swyddogion ofynion lluosog y Cynllun yn erbyn amcanion Rheoli Tir Cynaliadwy fel y nodir yn Neddf Amaethyddiaeth (Cymru) 2023.

8. Cyn cwblhau'r SFS, rydym yn disgwyl i chi ystyried y ffordd orau y gallwch ddefnyddio arbenigedd y DU i sicrhau y gall yr SFS wneud y cyfraniad angenrheidiol at gyflawni cyllidebau carbon a thargedau newid hinsawdd.

Bydd swyddogion yn parhau i ymgysylltu â Phwyllgor Newid Hinsawdd y DU fel y bo'n briodol ac yn cyfarfod â swyddogion y Pwyllgor y mis hwn.

9. Byddem yn croesawu esboniad o'r cymhellion/mesurau yr ydych yn bwriadu eu rhoi ar waith i gefnogi busnesau fferm nad ydynt yn cymryd rhan yn yr SFS i leihau allyriadau a chynyddu dal carbon i'r eithaf.

Bwriad y Cynllun Ffermio Cynaliadwy yw bod yn hygyrch i bawb, gan ddarparu lefel briodol o gymorth i annog a galluogi ffermydd yng Nghymru i leihau allyriadau a chynyddu eu hatafael carbon. Mae'r Cynllun wedi'i osod yn erbyn y llinell sylfaen reoleiddiol sydd wedi'i sefydlu ar gyfer pob fferm yng Nghymru. Disgwylir i'r gallu i drosglwyddo gwybodaeth, cyngor a chefnogaeth, er enghraifft drwy Cyswllt Ffermio, barhau i fod ar gael i bob ffermwr.

10. Bydd y map llwybr yn cynnwys cerrig milltir allweddol a thargedau interim i hwyluso a chefnogi craffu ar gynnydd tuag at gyflawni, fel yr argymhellwyd yn ein hadroddiad yn 2023.

Bydd y Strategaeth Wres i Gymru a'n map a'n cynllun gweithredu llwybr datgarboneiddio preswyl sydd ar ddod yn nodi'r camau y byddwn yn eu cymryd i gefnogi datgarboneiddio ein cartrefi – gostwng allyriadau, gwella canlyniadau iechyd a diogelu ein biliau ynni rhag y cynnydd prisiau byd-eang. Ar ôl ystyried cyngor y Pwyllgor Newid Hinsawdd, y Grŵp Gweithredu ar Ddatgarboneiddio, adborth rhanddeiliaid o ymgynghoriad y Strategaeth Wres a thystiolaeth ehangach, rydym yn datblygu cyfres o bolisiâu a chynigion a fydd yn cael eu gosod ochr yn ochr â gofynion allweddol Llywodraeth y DU mewn meysydd o bwerau a gadwyd yn ôl. Byddwn yn nodi'r cerrig milltir allweddol a'r gostyngiad mewn allyriadau rydym yn anelu at ei gyflawni trwy ymdrechion cyfunol Llywodraethau Cymru a'r DU, ein partneriaid cyflawni a'r gymdeithas ehangach.

11. Rydym yn gofyn am esboniad o'r gwelliannau a wnaed i'r system MRV ers dechrau'r cyfnod cyllideb carbon presennol. Rydym yn gofyn am sicrwydd y bydd y gwelliannau hyn yn sicrhau bod y system MRV yn gallu olrhain gweithrediad polisiâu yn Sero Net Cymru a'u heffeithiolrwydd wrth leihau allyriadau, fel yr addawyd gan Lywodraeth Cymru.

Ar gyfer y system MRV yn CB2 rydym wedi mabwysiadu egwyddorion craidd tebyg i CB1: system dair haen o ddangosyddion a system goleuadau traffig i nodi cynnydd. Ers dechrau

Tudalen y pecyn 73

CB2 rydym wedi mireinio ein dull o olrhain polisiâu nad oes targedau ar gael iddynt yn gyhoeddus a meintiol trwy neilltuo sgôr golau traffig i'r cyfeiriad cyffredinol, ynghyd â sylwebaeth ansoddol ar gynnydd. Mae hyn yn adlewyrchu natur llawer o bolisiâu Sero Net Cymru yn well.

12. Gofynnwn i chi rannu'r dangosyddion perfformiad ar gyfer CB2 gyda'r Pwyllgor ac ymrwymo i'w cyhoeddi i wella tryloywder.

Rwy'n cytuno'n llwyr bod tryloywder yn bwysig wrth ddwyn y Llywodraeth i gyfrif ac yn parhau i fod yn ymrwymedig i fynd y tu hwnt i'r gofynion statudol trwy nid yn unig gyhoeddi asesiad bob pum mlynedd, ond hefyd gyhoeddi dangosyddion perfformiad Haen 1 blynyddol, yn ôl sector ac is-sector. Wrth gwrs, mae haenau ychwanegol o fanylion yr ydym wedi'u datblygu ar gyfer defnydd mewnol, ond fel y nodais pan siaradais â'r Pwyllgor, mae'r dangosyddion ychwanegol hyn yn gyfyngedig o ran eu natur i ba ddata perthnasol ac ystyrlon sydd ar gael a phryd. Nid wyf wir yn credu y byddai cyhoeddi'r rhain yn arwain at well craffu, penderfyniadau neu ganlyniadau gwell, a gall y ffocws ychwanegol ar y rhain, o ystyried eu cyfyngiadau, dynnu sylw aelodau'r Senedd a'r Llywodraeth o'r gwaith hanfodol o weithredu ar yr argyfwng hinsawdd. Mae Cymru Sero Net yn glir o ran pa bolisiâu yr ydym yn disgwyl eu defnyddo er mwyn cyflawni ein targedau a chyfrifoldebau'r Cabinet.

13. Byddem yn croesawu eich barn ar sut y gallai Llywodraeth Cymru gefnogi gwaith craffu parhaus ar gynnydd yn well wrth gyflawni CB2 a CymruSero Net yn ystod gweddill y Chwched Senedd.

Mae sero-net yn gyfrifoldeb Cabinet a rennir ac felly mae'n cael ei ffederaleiddio ar draws Llywodraeth Cymru, ac mae Cymru Sero Net yn amlinellu'n glir pa Ysgrifennydd Cabinet sy'n gyfrifol am bob polisi wrth gyflawni CB2. Er bod gan y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith rôl arbennig o bwysig i'w chwarae wrth graffu ar gynnydd, efallai y bydd yn gynhyrchiol i'r Senedd ehangu ei dull gweithredu a rhoi ffocws tebyg i holl bortffolios Ysgrifennydd y Cabinet.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Climate Change & Rural Affairs

Rebecca Evans AS/MS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid, y Cyfansoddiad
a Swyddfa'r Cabinet
Cabinet Secretary for Finance, Constitution & Cabinet Office

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mike Hedges AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

5 Awst 2024

Annwyl Mike,

Rwy'n ysgrifennu yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol i roi gwybod ichi am bresenoldeb Llywodraeth Cymru yn Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig a gynhaliwyd ar Ynys Manaw ar 20 a 21 Mehefin. Cafodd Llywodraeth Cymru ei chynrychioli gan Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a'r Gymraeg ar y pryd, Jeremy Miles AS. Hoffwn dynnu eich sylw at [ddatganiad](#) y Cyngor sy'n crynhoi canlyniadau'r Uwchgynhadledd.

Roedd thema'r Uwchgynhadledd yn canolbwyntio ar 'Ddatgloi Cyfleoedd Economaidd a Chymdeithasol Ynni Adnewyddadwy ar draws yr Ynysoedd hyn'. Pwysleisiodd Llywodraeth Cymru ei hymrwymiad i sicrhau trosglwyddiad teg a fforddiadwy i ddyfodol carbon isel, gan gynnwys ein nodau ar gyfer y datblygwr ynni adnewyddadwy sy'n eiddo cyhoeddus, Trydan Gwyrdd Cymru, i sicrhau gwerth o'r system ynni a helpu i gyrraedd ein targedau ynni adnewyddadwy. Tynnwyd sylw hefyd at brosiect Morlais Cymru, sef un o'r araeau llanw cyntaf yn y byd i gael caniatâd llawn, yn ogystal â chyfleoedd gwynt ar y môr ac ar y tir.

Rwyf wedi anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith a Chadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol.

Yn gywir

Rebecca Evans AS/MS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid, y Cyfansoddiad a Swyddfa'r Cabinet
Cabinet Secretary for Finance, Constitution & Cabinet Office

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 75

Ein cyf/Our ref: MA/HIDCC/6069/24

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

10 Medi 2024

Annwyl Llŷr,

Rwy'n ysgrifennu atoch i'ch hysbysu bod fy swyddogion wedi bod yn cydweithio â Llywodraeth y DU i ddatblygu'r Bil Dŵr (Mesurau Arbennig). Fel y gwyddoch efallai, cyflwynwyd y Bil i Senedd y DU ar 4 Medi 2024, gweler y Bil a'r Nodiadau Esboniadol wedi'u hatodi. Mae'r datganiad polisi sy'n cyd-fynd â'r Bil ar gael yn [Water \(Special Measures\) Bill: policy statement - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#).

Cyhoeddwyd y Bil yn Araith y Brenin ar 17 Gorffennaf ac mae'n adlewyrchu ymrwymiad ym maniffesto'r Llywodraeth Lafur. Mae'r Bil yn gam cynnar i wella ansawdd dŵr, sy'n destun pryder mawr i'r cyhoedd. Mae'r Bil arfaethedig yn ymateb i fethiannau canfyddedig eang yn y ffordd y mae'r sector dŵr wedi delio â llygredd a achosir gan ollyngiadau carthion a seilwaith sy'n heneiddio.

Mae darpariaethau'r Bil yn ymwneud â'r diwydiant dŵr, sy'n fater datganoledig, ac ag ansolfedd, sy'n fater sydd wedi'i gadw yn ôl. Rwyf wedi cytuno y bydd rhai o gymalau'r Bil yn berthnasol i Gymru ac wedi ceisio pwerau cyfatebol i Weinidogion Cymru i rai'r Ysgrifennydd Gwladol. Rwy'n credu y bydd y ddeddfwriaeth hon yn gwneud newidiadau cadarnhaol ac yn help i orfodi gofynion rheoleiddio yn y sector dŵr, gan wella perfformiad cwmnïau dŵr yng Nghymru.

Yn dilyn gosod y Bil yn Senedd y DU, rwy'n cynnig dechrau'r broses cydsynio deddfwriaethol ac o blaid cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol yn Senedd Cymru.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 76
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Gan fod y Bil wedi'i ddatblygu'n gyflym, byddaf i a fy swyddogion yn parhau i graffu ar y mesurau a gynigir ac yn ystyried yr holl effeithiau posibl i Gymru drwy gydol y broses Seneddol.

Rwy'n awyddus i gysylltu'n fuan â chi am y mater, felly os hoffech drafod hyn ymhellach, rhowch wybod i mi. Byddaf hefyd yn codi'r mater hwn ar lawr Senedd Cymru'n fuan.

Rwyf yn anfon copi o'r llythyr hwn at y Llywydd.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name.

Huw Irranca-Davies AS/MS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change & Rural Affairs

Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith: Cynigion ar gyfer Cynllun Ffermio Cynaliadwy

03/09/2024

Ym mis Gorffennaf 2024, cyflwynodd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith ei adroddiad ar Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS) arfaethedig Llywodraeth Cymru. Mae'r adroddiad yn cynnwys 19 o argymhellion. Dyma ymateb Llywodraeth Cymru i'r argymhellion hynny.

Cynnwys

Cyflwyniad	3
-------------------------	----------

Ymateb i'r 19 argymhelliad	5
---	----------

Argymhelliad 1	5
Argymhelliad 2	5
Argymhelliad 3	6
Argymhelliad 4	6
Argymhelliad 5	7
Argymhelliad 6	7
Argymhelliad 7	7
Argymhelliad 8	8
Argymhelliad 9	8
Argymhelliad 10	8
Argymhelliad 11	9
Argymhelliad 12	10
Argymhelliad 13	10
Argymhelliad 14	10
Argymhelliad 15	11
Argymhelliad 16	11
Argymhelliad 17	12
Argymhelliad 18	12
Argymhelliad 19	13

Atodiad 1: Aelodaeth o'r Ford Gron Weinidogol, y Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon a'r Grwpiau Swyddogion.	14
---	-----------

Cyflwyniad

Ym mis Rhagfyr 2023, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru *Gynllun Ffermio Cynaliadwy: Cadw ffermwyr yn ffermio*. Roedd yr ymgynghoriad hwn yn benllanw dau ymgynghoriad blaenorol, dau gam o gyd-ddylunio, a Chynllun Amlinellol a gyhoeddwyd yn 2022.

Yn 2023 daeth Deddf Amaethyddiaeth (Cymru) yn gyfraith a oedd yn sefydlu'r pedwar amcan Rheoli Tir yn Cynaliadwy (SLM) a fydd yn sail i bolisi a chymorth amaethyddol yn y dyfodol.

Cyhoeddwyd dadansoddiad ffurfiol o'r 12,000 a mwy o ymatebion i'r ymgynghoriad ar *Y Cynllun Ffermio Cynaliadwy: Cadw ffermwyr yn ffermio*, ynghyd ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r dadansoddiad hwnnw ym mis Gorffennaf 2024. Yn yr ymateb hwnnw gwnaethom ailadrodd bod Llywodraeth Cymru wedi clywed yr adborth gan y diwydiant, a'n bod yn gweithio gyda rhanddeiliaid i ystyried yr heriau sy'n weddill cyn gwneud unrhyw benderfyniadau terfynol.

Rydym wedi sefydlu Grŵp Bord Gron Weinidogol yr SFS, sydd wedi'i ddylunio i gefnogi'r Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig, ac sy'n cael ei gadeirio ganddo. Pwrpas y Ford Gron yw adolygu ac ystyried y blaenoriaethau ar gyfer Haenau Cyffredinol, Opsiynol a Chydweithredol yr SFS, ynghyd â Rheolau'r Cynllun (gan gynnwys y gofynion 10%), y meini prawf i fod yn gymwys a dulliau talu. Bydd y Ford Gron yn adolygu'r agweddau hyn yng nghyd-destun yr SLM a'r dadansoddiad o'r ymatebion i'r ymgynghoriad.

Caiff y Ford Gron ei chefnogi gan ddau is-grŵp: sefydlwyd y Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon i ystyried y dystiolaeth all fod yn sail i weithredoedd amgen ar gyfer dal carbon o fewn Haen Cyffredinol y Cynllun. Yn bwysig, mae'r rhain yn Weithredoedd ar wahân i'r rhai sydd wedi'u cynllunio i reoli stociau carbon pwysig sydd eisoes wedi'u sicrhau yn ein pridd. Mae'r Grŵp Swyddogion wedi cael y cyfrifoldeb i adolygu agweddau ar ddyluniad y Cynllun ac i adrodd yn ôl i'r Ford Gron, gan nodi meysydd lle ceir cytundeb, meysydd sydd angen rhagor o waith a phwyntiau y mae angen rhoi mwy o sylw iddynt i'w datrys. Mae aelodau'r Ford Gron Weinidogol a'r Grŵp Swyddogion wedi'u nodi yn Atodiad 1 o'r ymateb hwn.

Mae'r grwpiau rhanddeiliaid hyn yn gweithio'n ddi-oed drwy gydol yr haf, ac mae Llywodraeth Cymru yn hynod ddiolchgar am eu hymrwymiad parhaus a phawb sy'n gysylltiedig.

Lle bo'n bosibl, rydym yn ymdrechu i gadw'r diwydiant yn ymwybodol o'r cynnydd parhaus, er mwyn dangos gwerth y dull hwn o gydweithio mewn partneriaeth. Er enghraifft, ym mis Gorffennaf roeddem yn gallu rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd pwysig a wnaed o ran cynnwys Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) o fewn y taliad cynnal a chadw cynefinoedd gyda'r Taliad Sylfaenol Cyffredinol, fel y cyfeirir ato yn argymhelliad 10 o'r adroddiad hwn.

Ni fydd Gweinidogion Cymru yn gwneud unrhyw benderfyniadau terfynol ar ddyluniad y Cynllun nes bod y gwaith trafod hwn wedi dod i ben. Felly, er bod cynnydd yn cael ei wneud ar lawer o'r pwyntiau a godwyd yn yr adroddiad, nid yw'n bosibl rhoi ymatebion pendant i rai argymhellion.

Rydym wedi derbyn y rhan fwyaf o'r argymhellion yn yr adroddiad hwn. Mae rhai argymhellion yn cael eu derbyn mewn egwyddor hyd nes y bydd y trafod parhaus hwn wedi dod i ben ond byddant yn cael eu hystyried fel rhan o drafodaethau'r rhanddeiliaid. Bydd allbynnau Bord Gron Weinidogol yr SFS a'r is-grwpiau yn cael eu defnyddio i gefnogi Gweinidogion Cymru yn eu penderfyniadau terfynol ar ddyluniad y Cynllun, i sicrhau bod yr SFS yn cyflawni ein hymrwymadau cenedlaethol a rhyngwladol, ynghyd ag amcanion SLM Deddf Amaethyddiaeth (Cymru).

Ymateb i'r 19 argymhelliad

Argymhelliad 1

1. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet wneud y canlynol:

- darparu amserlen ddangosol ar gyfer y camau sy'n weddill o ran datblygu'r Cynllun, gan gynnwys cyhoeddi allbynnau'r ffrydiau gwaith amrywiol sy'n cael eu datblygu gan y Ford Gron Weinidogol, ac
- ymrwymo i roi diweddariadau tymhorol i'r Senedd ar y cynnydd tuag at ddatblygu'r Cynllun terfynol.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

2. Rydym yn disgwyl cyhoeddi manylion terfynol y cynllun yn haf 2025, gyda'r Cyfnod Pontio yn dechrau ar 1 Ionawr 2026.
3. Mae ymgysylltu â Bord Gron Weinidogol yr SFS a'i his-grwpiau (y Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon a'r Gweithgor Swyddogion) yn parhau. Mae'n debygol y bydd y Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon yn dod i ben yr hydref hwn a bydd adroddiad byr yn cael ei gyhoeddi o ganlyniad. Bydd gwaith y Ford Gron Weinidogol a'r Gweithgor Swyddogion yn debygol o barhau hyd at ddechrau Cyfnod Pontio'r SFS a thu hwnt. Nid ydym yn rhagweld y bydd y grwpiau hyn yn cyhoeddi unrhyw allbynnau pellach gan y bydd canlyniadau'r gwaith trafod hwn yn arwain yn uniongyrchol at gyhoeddi'r cynllun terfynol.
4. Rydym yn hapus i ymrwymo i adrodd yn rheolaidd i'r Senedd pan fo diweddariadau allweddol yn y broses ddylunio. Y disgwyl yw y bydd o leiaf un diweddariad yn cael ei ddarparu cyn diwedd y flwyddyn hon.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 2

5. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet gynyddu ymdrechion dros y misoedd nesaf i fynd i'r afael ag unrhyw gamddealltwriaeth ynghylch rheolau'r Cynllun, a hyrwyddo manteision integreiddio coed a chynefinoedd dros dro mewn system gynhyrchiol.

Ymateb: Derbyn

6. Mae'r Ford Gron Weinidogol a'i his-grwpiau yn parhau i ystyried yr heriau sy'n weddill ac i gwblhau manylion Rheolau a Chamau'r Cynllun. Bydd y trafodaethau cysylltiedig â ffermwyr a rhanddeiliaid eraill i nodi manylion y cynllun a chodi ymwybyddiaeth o'r hyn y bydd angen i ymgeiswyr ei wneud i fod yn gymwys i gael taliadau yn dilyn ar ôl i'r trafodaethau hyn ddod i ben.
7. Gan weithio gyda Cyswllt Ffermio ac eraill, byddwn yn dal ati i hyrwyddo manteision gorchudd coed a choetir ar ffermydd a chyfleoedd i drosglwyddo gwybodaeth, gan ganolbwyntio ar weithgarwch ar ffermydd sy'n eu gwneud yn fwy effeithlon ac sy'n

ategu'r canlyniadau a'r gweithredoedd sy'n cael eu datblygu ar gyfer yr SFS. Byddwn hefyd yn parhau i ddarparu cymorth ar gyfer plannu coed, yn wirfoddol, cyn cyflwyno'r SFS.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 3

8. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar ddewisiadau amgen posibl yn lle'r gofyniad gorchudd coed wrth iddynt godi.

Ymateb: Derbyn

9. Ar hyn o bryd mae'r Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon yn archwilio'r dystiolaeth sy'n ymwneud â chamau dal carbon ychwanegol neu amgen y gellid eu cynnwys yn yr SFS fel Gweithred Gyffredinol. Mae priodoldeb y camau hynny i gyd-destun Cymru, a hyd a lled y cyfle i'r Gweithredoedd hynny gael eu cyflwyno ledled Cymru yn ystyriaethau allweddol.
10. Rydym yn rhag-weld y bydd adroddiad byr yn cael ei gyhoeddi ar ganfyddiadau'r Panel yn ddiweddarach eleni, a byddwn yn falch o ddiweddarau'r Pwyllgor maes o law.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 4

11. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet sicrhau y gall unrhyw ddewis amgen yn lle'r gofyniad gorchudd coed gefnogi'r gwaith o gyflawni canlyniadau dymunol targed plannu coed Llywodraeth Cymru.

Ymateb: Derbyn

12. Mae targedau plannu coed Llywodraeth Cymru yn seiliedig ar argymhelliad Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU ar hyn o bryd. Mae'r targedau plannu coed yn rhan o'r camau sydd eu hangen i ddal digon o garbon, ynghyd â gweithredoedd i leihau allyriadau ar draws pob sector, fel bod modd cyrraedd Sero Net erbyn 2050. Bydd swyddogion yn parhau i edrych ar ffyrdd o wneud plannu coed yn rhan integredig o sector amaethyddol ffyniannus.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 5

13. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet ofyn am gyngor Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU ynghylch unrhyw opsiwn amgen a gynigir gan yr is-grŵp Bord Gron Weinidogol yn lle'r gofyniad plannu coed, a hynny er mwyn sicrhau ei fod yn opsiwn hyfyw ar gyfer atafaelu mwy o garbon, yn unol â'r llwybr cytbwys i sero net.

Ymateb: Derbyn

14. Byddwn yn ymgysylltu â Phwyllgor Newid Hinsawdd y DU, ynghyd â sectorau eraill, i drafod ein llwybr at sero net cyn Cyllideb Garbon 3 yn 2026.
15. Rydym yn parhau i weithio ar y polisiau a'r cynigion a nodir yn Sero Net Cymru wrth inni gwblhau ein gwaith ar Gyllideb Garbon 2 ac rydym yn parhau i archwilio polisiau'r dyfodol ar gyfer amaethyddiaeth a defnydd tir, megis yr SFS, wrth inni edrych ymlaen at y targedau a nodir yng Nghyllideb Garbon 3. Bydd hyn yn cynnwys sicrhau bod ein targedau ar blannu coed ac unrhyw ddulliau dal carbon eraill yn uchelgeisiol, yn seiliedig ar dystiolaeth, yn gyflawnadwy ac o fewn llwybr cytbwys i sero net.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 6

16. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet sicrhau y bydd unrhyw ddewis amgen yn lle'r gofyniad rheoli cynefinoedd yn helpu i gyflawni ymrwymadau bioamrywiaeth Llywodraeth Cymru, yn enwedig targed 2030.

Ymateb: Derbyn

17. Rwyf wedi ymrwymo i sicrhau bod gofynion rheoli cynefinoedd yr SFS yn cyfrannu at fynd i'r afael â'r argyfwng natur gan gynnwys y targed 30 erbyn 30 a'r targedau domestig sydd ar ddod a fydd yn cael eu cyflwyno gan y Bil Egwyddorion Amgylcheddol, Trefniadau Llywodraethu a Thargedau Bioamrywiaeth. Mae'r cyd-destun pwysig hwn yn rhan o ystyriaethau'r Ford Gron Weinidogol a Grwpiau eraill yr SFS wrth ystyried dyluniad y cynllun.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 7

18. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet ystyried y ffordd orau o sicrhau bod y gofyniad rheoli cynefinoedd, neu unrhyw ddewis amgen yn lle'r gofyniad, yn helpu i greu'r ystod amrywiol o gynefinoedd sydd eu hangen i adfer natur.

Ymateb: Derbyn

19. Drwy ymgysylltu'n barhaus â'r Ford Gron Weinidogol a grwpiau eraill, byddwn yn sicrhau bod y gofyniad rheoli cynefinoedd yn helpu i greu ystod amrywiol o gynefinoedd sydd eu hangen ar gyfer adfer natur.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 8

20. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet sicrhau bod pob opsiwn ar gyfer creu cynefinoedd dros dro yn sicrhau gwerth am arian a'r canlyniadau bioamrywiaeth a fwriedir.

Ymateb: Derbyn

21. Drwy'r camau nesaf o ddylunio'r cynllun byddwn yn ystyried yr opsiynau yn erbyn yr amcanion SLM, gan gynnwys cynnal a gwella ecosystemau cydnerth sy'n hanfodol ar gyfer bioamrywiaeth.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 9

22. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet sicrhau nad yw unrhyw newidiadau i'r Gweithredoedd Cyffredinol i fynd i'r afael â rhwystrau i fynediad, neu i symleiddio Gweithredoedd, yn gwanhau uchelgais amgylcheddol y Cynllun.

Ymateb: Derbyn

23. Rwyf wedi ymrwymo i gyflawni canlyniadau amgylcheddol drwy'r SFS, o gofio mai'r argyfwng natur a hinsawdd yw'r prif risg i'n gallu i gynhyrchu bwyd yn y tymor hir. Rhaid i'r Cynllun hefyd gyfrannu at yr Amcanion Rheoli Tir Cynaliadwy sy'n cynnwys ystyried yr uchelgeisiau amgylcheddol.

24. Adfer a diogelu ein hecosystemau naturiol yw'r amddiffyniad gorau sydd gennym wrth addasu i'r newid yn yr hinsawdd a lleihau ei effeithiau.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 10

25. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet sicrhau bod y Cynllun yn gwobrwyo ffermwyr yn deg am gynnal a chadw tir SoDdGA o dan y Gweithredoedd Cyffredinol. Dylai ymrwymo i gynnwys tir SoDdGA yng nghydran cynnal cynefinoedd y Taliad Sylfaenol Cyffredinol.

Ymateb: Derbyn

26. Rwyf wedi ymrwymo i sicrhau bod yr SFS yn gwobrwyo ffermwyr yn deg am gynnal tir SoDdGA o fewn yr Haen Gyffredinol. Cyhoeddais yn ddiweddar, yn dilyn cyngor ac ystyriaeth bellach gan y Ford Gron Weinidogol, ein bod wedi penderfynu y gellir cynnwys ardaloedd SoDdGA yng nghategori cynnal a chadw perthnasol (cynefin neu goed) y Taliad Sylfaenol Cyffredinol.
27. Bydd cynnwys SoDdGA yn y Taliad Sylfaenol Cyffredinol yn cydnabod ymdrechion ffermwyr i reoli'r ardaloedd hyn, er ein lles ni i gyd. Bydd yn helpu i sicrhau bod y safleoedd hyn yn rhan o reolaeth ehangach ffermydd, gan daro cydbwysedd rhwng cynhyrchu bwyd a gweithredoedd sy'n gwella rhagolygon cynefinoedd natur a dŵr croyw. Bydd hefyd yn cyfrannu at gyflawni'r amcanion Rheoli Tir yn Gynaliadwy sydd wedi'u cynnwys yn Neddf Amaethyddiaeth (Cymru) tharged 30 erbyn 30.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 11

28. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet ddarparu amserlen amlinellol ar gyfer y camau sy'n weddill o ran datblygu'r Gweithredoedd Opsiynol a Chydweithredol.

Ymateb: Derbyn

29. Ein bwriad yw gweithio gyda'r Ford Gron Weinidogol a'r Grŵp Swyddogion i gyflwyno ystod o Weithredoedd Opsiynol a Chydweithredol sy'n adlewyrchu blaenoriaethau'r ymatebwyr i'r ymgynghoriad, yn ogystal â gweithredoedd sy'n adlewyrchu amcanion blaenoriaethau'r llywodraeth. Y bwriad yw sicrhau bod Gweithredoedd Dewisol a Chydweithredol sy'n flaenoriaeth ar gael ar gyfer dechrau Cyfnod Pontio'r SFS. Byddant yn aml yn adeiladu o gynlluniau a chymorth sydd eisoes yn bodoli ac sydd ar gael yn ystod y Cyfnod Paratoi.
30. Er enghraifft, yn ddiweddar, rwyf wedi lansio'r Cynllun Adnoddau Naturiol Integredig (INRS). Mae'n gynllun cydweithredol sy'n galluogi ffermwyr, rheolwyr tir ac eraill i weithio gyda'i gilydd ar lefel tirwedd, dalgylch neu ar draws Cymru. Bydd y cynllun yn darparu cyllid ar gyfer cyflwyno atebion sy'n seiliedig ar natur ar y raddfa briodol, gan dargedu camau gweithredu ac ymyriadau i wella a rheoli ein hadnoddau naturiol yn gynaliadwy.
31. Mae INRS yn gynllun trosiannol sydd wedi'i gynllunio i helpu cyfranogwyr i ddatblygu ffyrdd newydd o weithio wrth baratoi at Weithredoedd Cydweithredol yr SFS.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 12

32. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet nodi'r meini prawf y bydd yn eu defnyddio i benderfynu pa Weithredoedd Opsiynol a Chydweithredol i'w blaenoriaethu i'w cyflwyno ar ddechrau'r Cynllun.

Ymateb: Derbyn

33. Bydd y fframwaith ar gyfer y Gweithredoedd Dewisol a Chydweithredol yn cael ei ddatblygu gyda chyfranogiad Bord Gron Weinidogol yr SFS a'i his-grwpiau dros y misoedd nesaf. Wrth ystyried hyn, bydd y trafodaethau'n cael eu llywio gan ddyluniad y cynllun sy'n esblygu, i nodi lle mae Gweithredoedd Gweithredol a Chydweithredol yn galluogi ffermwyr i symud ymlaen y tu hwnt i'r Gweithredoedd Cyffredinol, y dadansoddiad o'r ymgynghoriad a blaenoriaethau Llywodraeth Cymru megis ymrwymïadau polisi a chyfreithiol.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 13

34. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet sicrhau bod digon o flaenoriaeth yn cael ei rhoi i Weithredoedd Opsiynol a Chydweithredol a fydd yn sicrhau canlyniadau amgylcheddol. Mae hyn yn cynnwys Gweithredoedd sydd â'r nod o wella cyflwr SoDdGA, gan gydnabod bod SoDdGA yn allweddol i gyflawni'r targed 30 erbyn 30.

Ymateb: Derbyn

35. Rwy'n cydnabod pwysigrwydd y Gweithredodd Dewisol a Chydweithredol wrth gyflawni canlyniadau amgylcheddol a byddwn yn datblygu'r rhain gyda rhanddeiliaid gan gynnwys drwy'r Ford Gron Weinidogol. Bydd y Gweithredoedd Cydweithredol yn benodol yn allweddol i gefnogi graddfa'r dirwedd, y dulliau gweithio mewn partneriaeth sydd eu hangen i gynyddu graddfa a chyflymder i gyflawni canlyniadau bioamrywiaeth, gan gynnwys y targed o 30 erbyn 30.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 14

36. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet wneud y canlynol:

- adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar ganfyddiadau gwaith a wneir i archwilio'r potensial i gynnwys cnydau biomas fel Gweithred Opsiynol, ac
- egluro a yw cnydau biomas wedi'u diystyru fel Gweithred Opsiynol, ac os felly, egluro'r rhesymau dros y penderfyniad hwn.

Ymateb: Derbyn

37. Mae'r Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon yn archwilio'r dystiolaeth i gefnogi Gweithredoedd Eraill neu Ychwanegol i ddal a storio carbon, ac mae hyn yn cynnwys y potensial i gynnwys cynyddau biomas.
38. Er ei bod yn rhy gynnar i wneud sylwadau ar ganfyddiadau'r Panel, gallaf gadarnhau nad yw cynyddau biomas wedi'u diystyru fel Gweithred Ddewisol bosibl.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 15

39. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet egluro sut y bydd yn sicrhau bod cyllideb y Cynllun yn cael ei dyrannu'n briodol ar draws yr haenau Cyffredinol, Opsiynol a Chydweithredol er mwyn sicrhau'r canlyniadau amgylcheddol gorau posibl.

Ymateb: Derbyn

40. Bydd y dull talu, a fydd yn cynnwys rheoli'r gyllideb, yn cael ei ddatblygu gyda rhanddeiliaid gan gynnwys drwy'r Ford Gron Weinidogol. Y bwriad yw sicrhau bod y Taliad Sylfaenol Cyffredinol yn darparu lefel o incwm sy'n helpu busnesau fferm yng Nghymru i fod yn fwy cydnerth gan helpu i gynnal ffabrig amaethyddiaeth Cymru a'n cymunedau gwledig. Bydd hefyd yn ategu'r incwm ar gyfer y ffermydd hynny sy'n dymuno symud ymlaen ymhellach gyda gwelliannau economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol.
41. Gall cydbwysedd a phwysigrwyd y gweithredoedd hyn newid dros amser, a bydd angen ei adlewyrchu yn y gwaith o reoli'r gyllideb o fewn y Cynllun. Nid yw'n bosibl pennu'r cydbwysedd hwn hyd nes y penderfynir ar Ddyluniad y Cynllun.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 16

42. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet ymrwymo i sicrhau bod 'gwerth cymdeithasol' yn cael ei ymgorffori yn y dull talu ar ddechrau'r Cynllun.

Ymateb: Derbyn

43. Rwyf wedi ymrwymo i sicrhau bod gwerth cymdeithasol yn cael ei ymgorffori yn y dull talu ar gyfer y Cynllun.
44. Ar hyn o bryd mae fy swyddogion yn archwilio'r dystiolaeth a fydd yn sail i gynigion ar sut rydym yn ymgorffori gwerth cymdeithasol yn y dull talu. Byddwn yn rhannu ein syniadau wrth iddynt ddatblygu gyda'r Ford Gron Weinidogol i helpu i lunio'r cynigion terfynol.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 17

45. Dylai Llywodraeth Cymru:

- nodi ei syniadau presennol ynghylch dull 'Taliadau am Ganlyniadau', ac
- ymrwymo i ystyried cynnwys 'Taliadau am Ganlyniadau' fel rhan o adolygiad o'r Cynllun yn y dyfodol.

Ymateb: Derbyn

46. Byddwn yn ystyried mecanweithiau 'Taliadau am Ganlyniadau' fel mecanwaith cyflawni arloesol posibl ar gyfer Gweithredoedd Dewisol a Chydweithredol lle gallai hyn fod yn briodol a chynnig gwerth am arian.

47. Bwriedir cynnwys rhai o egwyddorion dull 'Taliadau am Ganlyniadau' yn y Gweithredoedd Cyffredinol. Er enghraifft, mae Cynnal a Chadw Cynefin sef Gweithred Gyffredinol 7 yn cynnwys disgrifiad o 'Ganlyniadau mesuradwy' y byddai angen i'r ffermwr eu cyflawni. Yn seiliedig ar adborth rhanddeiliaid, mae'r dull hwn wedi'i gynllunio i fod yn fwy hyblyg na chynlluniau amaeth-amgylcheddol blaenorol a oedd yn cynnwys niferoedd stocio anhyblyg. Mae'r dull hwn yn caniatáu i'r ffermwyr wneud penderfyniadau mwy priodol yn lleol yn seiliedig ar y tymor ac amodau'r ddaear.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 18

48. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet egluro hyd a lled rôl Cyfoeth Naturiol Cymru o ran cefnogi'r gwaith o gyflawni'r Cynllun a darparu manylion unrhyw asesiad cost cysylltiedig. Os nad oes asesiad cost wedi'i gynnal eto, dylai'r Ysgrifennydd Cabinet ymrwymo i amserlen ar gyfer cwblhau'r gwaith hwn ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar y canlyniad.

Ymateb: Derbyn

49. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau i fod yn rhan o broses ddylunio'r SFS a bydd yn rhan o'i gyflawni, er enghraifft wrth ddarparu cyngor a chymorth wrth reoli safleoedd dynodedig. Wrth i'r trafodaethau a rhanddeiliaid barhau i gwblhau dyluniad y Cynllun, ni allaf wneud sylw ar hyn o bryd ar natur na hyd a lled terfynol cyfranogiad CNC na'r costau sy'n gysylltiedig ag ef. Bydd hyn yn rhan o'r achos busnes a fydd yn cael ei gyflwyno i Weinidogion Cymru y flwyddyn nesaf.

Goblygiadau ariannol: Dim

Argymhelliad 19

50. Dylai'r Ysgrifennydd Cabinet ymrwymo i sicrhau bod gan Cyfoeth Naturiol Cymru ddigon o adnoddau i ymgymryd ag unrhyw weithgareddau ychwanegol a/neu fodloni unrhyw gynnydd yn y galw am wasanaethau sy'n deillio o'r Cynllun.

Ymateb: Derbyn

51. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn cynnig ail-lunio'r sefydliad fel y gall weithredu'n effeithiol o fewn y gyllideb sydd ar gael iddo, gan gynnwys unrhyw rolau gyda'r SFS, sydd wedi bod dan bwysau fel sawl rhan o'r gwasanaeth cyhoeddus.

52. Mae'r adnoddau sydd ar gael, gan gynnwys o fewn CNC, yn cael eu hystyried yn barhaus wrth inni barhau i gwblhau dyluniad polisi a darpariaeth weithredol yr SFS.

Goblygiadau ariannol: Dim

Atodiad 1: Aelodaeth o'r Ford Gron Weinidogol, y Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon a'r Grwpiau Swyddogion.

Partner	Bord Gron Weinidogol	Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon	Gweithgor Swyddogion
Afonydd Cymru			✓
Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth	✓		✓
Grŵp Fframwaith Iechyd a Lles Anifeiliaid Cymru	✓		✓
Cymdeithas Proseswyr Cig Prydain	✓		
Cymdeithas Milfeddygon Prydain (Cymru)	✓		
Cymdeithas Ganolog y Pristwyr Amaethyddol			✓
Cymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad	✓	✓	✓
Confor	✓	✓	✓
DPJ Foundation	✓		
Dŵr Cymru			✓
Undeb Amaethwyr Cymru	✓	✓	✓
Grŵp Bywyd Gwyllt a Chynghori Ffermydd Cymru			✓
Game & Wildlife Conservation Trust			✓
Hybu Cig Cymru	✓	✓	✓

Cynrychiolydd ffermwyr annibynnol	✓	✓	
Cynrychiolydd milfeddygon annibynnol			✓
Undeb Cenedlaethol Amaethwyr Cymru	✓	✓	✓
Y Gymdeithas Ddefaid Genedlaethol			✓
Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol			✓
Cyfoeth Naturiol Cymru	✓	✓	✓
Rhwydwaith Ffermio Natur- Cyfeillgar	✓	✓	✓
Y Gymdeithas Frenhinol er Amddiffyn Adar			✓
Cymdeithas y Pridd	✓*	✓*	✓
Sustainable Food Trust			✓
Tirweddau Cymru			✓
Cymdeithas y Ffermwyr Tenant	✓		✓
Cyswllt Amgylchedd Cymru			✓
Hybu Cig Oen a Chig Eidion Cymru	✓		✓
Comisiynydd y Gymraeg			✓

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru			✓
Ymddiriedolaethau Natur Cymru	✓*		✓
Coed Cadw	✓*		✓
World Wild Fund for Nature			✓
Ffederasiwn Clybiau Ffermwyr Ifanc Cymru	✓		✓
Grŵp Cynghair Garddwriaeth Cymru			✓

*Hefyd yn cynrychioli Cyswllt Amgylchedd Cymru (WEL).

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon